

Ministarstvo
finansija

2006 DA JE VJEČNA CRNA GORA

Br:02-05-430/26-23079/2

Podgorica, 24. 06. 2026. godine

Za: MINISTARSTVO PRAVDE, Vuka Karadžića br. 3, Podgorica

n/r: mr Bojana Božovića, ministra

Veza: Vaš akt br. 01-040/26-5819/8 od 17. 06. 2026. godine

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore

Poštovani,

Ministarstvu finansija dostavili ste dopis kojim se zahtijeva mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore.

Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore nastoje se riješiti problemi uočeni u primjeni važećeg Krivičnog zakonika Crne Gore, kao i potreba njegovog daljeg usklađivanja sa međunarodnim standardima, pravnom tekovinom Evropske unije i savremenim bezbjednosnim izazovima.

Na tekst Predlog zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Nadalje, Izvještajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da za implementaciju predmetnih izmjena i dopuna Krivičnog zakonika Crne Gore nije potrebno obezbjeđivanje dodatnih finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.

S tim u vezi, predloženim zakonom ne uspostavljaju se novi prihodi budžeta, ne uvode se nove dažbine, naknade ili fiksni instrumenti, niti se stravaraju nove obaveze finansiranja iz budžeta Crne Gore. Predložena rešenja će se sprovoditi u okviru postojećij nadležnosti državnih organa, pravosudnih institucija i organa za sprovođenje zakona, bez potrebe za osnivanjem novih organa ili uspostavljanjem novih organizacionih struktura. Eventualne aktivnosti koje mogu proisteći iz primjene zakona realizovaće se u okviru postojećih budžetskih sredstava nadležnih institucija.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Novica Vuković

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONIKA CRNE GORE***

Član 1

U Krivičnom zakoniku Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 70/03 i 47/06 i "Službeni list CG", br. 40/08, 25/10, 32/11, 40/13, 14/15, 42/15, 44/17, 49/18, 3/20, 144/21, 145/21, 110/23 i 123/24) u članu 36a stav 1 riječi: „šest mjeseci,” zamjenjuju se riječima: „jedne godine,”.

Član 2

U članu 37 stav 1 u drugoj rečenici poslije riječi: „radnoj sposobnosti,” dodaju se riječi: „okolnosti koje se odnose na raniji život osuđenog,”.

Član 3

U članu 42a stav 1 poslije riječi: „društvenog položaja,” dodaju se riječi: „profesionalne orijentacije,”.

U stavu 2 poslije riječi: „krivično djelo” dodaju se riječi: „iz stava 1 ovog člana”.

Član 4

U članu 46 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kazna za krivična djela iz člana 144 i člana 403 stav 4 ovog zakonika ne može se ublažiti.”

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 5

U članu 67 stav 1 poslije tačke 2 dodaje se nova tačka koja glasi:

„2a) obavezni psihosocijalni tretman;”.

U tački 3 riječ „narkomana;” zamjenjuje se riječima: „lica sa poremećajem upotrebe psihoaktivnih supstanci;”.

U tački 4 riječ „alkoholičara;” zamjenjuje se riječima: „lica sa poremećajem upotrebe alkohola;”.

Član 6

U članu 68 stav 4 riječi: „Obavezno liječenje narkomana, obavezno liječenje alkoholičara,” zamjenjuju se riječima: „Obavezni psihosocijalni tretman, obavezno liječenje lica sa poremećajem upotrebe psihoaktivnih supstanci, obavezno liječenje lica sa poremećajem upotrebe alkohola,”.

Član 7

U članu 70 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, ako je izrečena kazna zatvora u trajanju od deset ili više godina ili kazna dugotrajnog zatvora, obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi može trajati i duže od tri godine.”

Dosadašnji stav 6 postaje stav 7.

Član 8

Poslije člana 70 dodaje se novi član koji glasi:

„Obavezni psihosocijalni tretman

Član 70a

(1) Učiniocu krivičnog djela sa elementima nasilja sud će izreći obavezni psihosocijalni tretman radi otklanjanja uzroka nasilničkog ponašanja, odnosno u cilju smanjenja ili otklanjanja opasnosti da opet učini krivično djelo sa elementima nasilja.

(2) Mjera iz stava 1 ovog člana izvršava se u ustanovi za izvršenje kazne zatvora ili odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj odgovarajućoj ustanovi i traje dok postoji potreba za tretmanom, ali ne duže od dvije godine.

(3) Kad je mjera iz stava 1 ovog člana izrečena uz novčanu kaznu, uslovnu osudu, sudsku opomenu ili oslobođenje od kazne, izvršava se na slobodi i ne može trajati duže od dvije godine.

(4) Ako se učinilac, bez opravdanih razloga, ne podvrgne psihosocijalnom tretmanu na slobodi, sud će odrediti da se mjera prinudno izvrši u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi.“

Član 9

U nazivu člana 71 riječ „narkomana“ zamjenjuje se riječima: „lica sa poremećajem upotrebe psihoaktivnih supstanci“.

Član 10

U nazivu člana 72 riječ „alkoholičara“ zamjenjuje se riječima: „lica sa poremećajem upotrebe alkohola“.

Član 11

U članu 121 stav 1 riječ „zatvora“ briše se.

Poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koji glase:

„(2) Licu kome je više puta izrečena uslovna osuda ili sudska opomena sud može dati rehabilitaciju ako u roku od pet godina od isteka vremena provjeravanja posljednje uslovne osude, odnosno sudske opomene ne učini novo krivično djelo.

(3) Prilikom odlučivanja o tome da li će u slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana dati rehabilitaciju sud će uzeti u obzir okolnosti iz člana 120 stav 4 ovog zakonika.“

Član 12

U članu 123 stav 6 poslije riječi „neosuđivanosti“ stavlja se tačka, a riječi: „samo ako su im potrebni radi ostvarivanja njihovih prava u inostranstvu.“ brišu se.

Član 13

U članu 127 stav 2 riječi: „obaveznog liječenja narkomana, obaveznog liječenja alkoholičara“ zamjenjuju se riječima: „obaveznog liječenja lica sa poremećajem upotrebe psihoaktivnih supstanci, obaveznog liječenja lica sa poremećajem upotrebe alkohola“.

Član 14

U članu 129 stav 1 riječi: „članu 167, čl. 264 do 276c, 401, 401a, 422 do 424 i 426 do 431,“ zamjenjuju se riječima: „čl. 144, 166, 167, čl. 264 do 276c, čl. 401, 401a, čl. 422 do 424 i čl. 426 do 431“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„(2) Krivično gonjenje i izvršenje kazne ne zastarijevaju za krivična djela protiv polne slobode učinjena na štetu djeteta.“

Član 15

U članu 142 stav 3 tačka 31 poslije riječi „supružnici,“ dodaju se riječi: „partner u zajednici života lica istog pola i djeca svakog od partnera,“.

Tačka 32 mijenja se i glasi:

„(32) Poslom od javnog značaja smatra se obavljanje profesije ili dužnosti koja je povezana sa povećanim rizikom za bezbjednost lica koje je obavlja u oblasti javne službe, poslova koje obavljaju nosioci pravosudnih funkcija, javnog informisanja, zdravstvene zaštite, obrazovno-vaspitne djelatnosti, poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti i pravne pomoći pred sudskim i drugim državnim organima.“

Član 16

U članu 144 stav 1 tačka 9 mijenja se i glasi:

„9) ko liši života ženu ili drugo lice iz pobuda zasnovanih na rodnoj pripadnosti;“.

U tački 10 poslije riječi: „javnog značaja“ dodaju se riječi: „pri obavljanju ili“.

Član 17

Poslije člana 151b dodaje se novi član koji glasi:

„Laka tjelesna povreda

Član 151c

- (1) Ko drugog lako tjelesno povrijedi ili mu zdravlje lako naruši, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.
- (2) Ako je takva povreda nanesena oružjem, opasnim oruđem ili drugim sredstvom podobnim da tijelo teško povrijedi ili zdravlje teško naruši, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.
- (3) Sud može učiniocu djela iz stava 2 ovog člana izreći sudsku opomenu, ako je učinilac bio izazvan nepristojnim ili grubim ponašanjem oštećenog.
- (4) Ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana izvrši prema licu koje obavlja poslove od javnog značaja pri obavljanju ili u vezi sa obavljanjem tih poslova, kazniće se za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od šest mjeseci do dvije godine, a za djelo iz stava 2 ovog člana zatvorom od tri mjeseca do četiri godine.
- (5) Gonjenje za djelo iz stava 1 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.“

Član 18

Član 152 mijenja se i glasi:

„Napad na ljekara, zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika pri pružanju ljekarske i medicinske pomoći

Član 152

- (1) Ko napadne ili prijeti da će napasti ljekara, zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika pri pružanju ili u vezi sa pružanjem ljekarske i medicinske pomoći, ako nijesu ostvarena obilježja nekog drugog težeg krivičnog djela, kazniće se zatvorom do tri godine.
- (2) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana ljekaru, zdravstvenom radniku, odnosno zdravstvenom saradniku nanesena laka tjelesna povreda ili je prijećeno upotrebom oružja ili je djelo izvršeno u grupi, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.
- (3) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.“

Član 19

U članu 165 stav 3 poslije riječi „djelo“ dodaju se riječi: „iz st. 1 i 2 ovog člana“, a poslije riječi „značaja“ dodaju se riječi: „pri obavljanju ili“.

Član 20

U članu 166 stav 2 riječ „deset“ zamjenjuje se riječju „dvanaest“.

Član 21

U članu 167 stav 2 poslije riječi: „službeno lice“ dodaju se riječi: „ili drugo lice koje djeluje u službenom svojstvu“, poslije riječi: „u vršenju službe“ dodaju se riječi: „ili na podsticaj službenog lica ili drugog lica koje djeluje u službenom svojstvu, ili“, a riječ „deset“ zamjenjuje se riječju „dvanaest“.

Član 22

U članu 168a stav 2 poslije riječi „polu,“ dodaju se riječi: „odnosno intimnom partneru,“.

Član 23

U članu 176a riječi: „pet godina“ zamjenjuju se riječima: „tri godine“.

Član 24

U članu 211c stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Seksualno uznemiravanje, u smislu ovog člana, je svaki oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode, kojim se vrijeđa dostojanstvo nekog lica ili grupe lica, a naročito kad takvo ponašanje izaziva strah ili stvara neprijateljsko, ponižavajuće, zastrašujuće, degradirajuće ili uvredljivo okruženje.“

Član 25

U članu 244a stav 1 poslije riječi „takmičenja“ dodaju se riječi: „ili nekog njegovog dijela“.

Član 26

U članu 253 stav 3 riječi: „šest mjeseci do pet godina.“ zamjenjuju se riječima: „tri mjeseca do tri godine.“

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„(4) Ako je djelo iz st. 1, 2 i 3 ovog člana učinjeno na štetu lica koje obavlja poslove od javnog značaja pri obavljanju ili u vezi sa obavljanjem tih poslova, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.“

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 27

U članu 268 st. 1, 5 i 6 riječ „djelatnošću“ u različitom padežu zamjenjuje se riječju „aktivnošću“ u odgovarajućem padežu.

U stavu 2 riječi: „kazniće se izvršilac“ zamjenjuju se riječima: „kazniće se učinilac“.

Član 28

Član 326a mijenja se i glasi:

„Nedozvoljeno građenje objekta

Član 326a

Ko protivno propisima o izgradnji objekata, planiranju i uređenju prostora, započne građenje objekta ili gradi objekat bez prethodno pribavljene dokumentacije za građenje ili odluci nadležnog organa o zabrani građenja.“

Član 29

Član 326b briše se.

Član 30

Član 326c mijenja se i glasi:

„Ko protivno propisima o izgradnji objekata, planiranju i uređenju prostora, priključi ili dozvoli da se na infrastrukturu priključi gradilište, objekat u izgradnji ili građevinski objekat, koji je izgrađen bez dokumentacije za građenje ili je izgrađen suprotno izdatoj dokumentaciji za građenje, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.“

Član 31

U članu 339 stav 1 riječ „laka“ zamjenjuje se riječju „teška“, a riječi: „tri hiljade eura,“ zamjenjuju se riječima: „pet hiljada eura,“.

Član 32

U članu 348 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Ako je usljed djela iz čl. 339 st. 1 i 2, 340 st. 1 i 2, 341 stav 1, 344 i 346 st. 1 i 2 ovog zakonika nastupila imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura ili je usljed djela iz čl. 340 st. 1 i 2, 341 stav 1, 344 i 346 st. 1 i 2 ovog zakonika nastupila teška tjelesna povreda nekog lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.“

Stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Ako je usljed djela iz čl. 339 stav 3, 340 stav 3, 341 stav 2 i 346 stav 3 ovog zakonika nastupila imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura ili je usljed djela iz čl. 340 stav 3, 341 stav 2 i 346 stav 3 ovog zakonika nastupila teška tjelesna povreda nekog lica, učinilac će se kazniti zatvorom do četiri godine.“

Član 33

Poslije člana 370 dodaje se novi član koji glasi:

„Teški govor mržnje

Član 370a

(1) Ko javno ispoljava mržnju prema grupi ili članu grupe koja je određena na osnovu nacionalne ili etničke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovijesti, državljanstva ili zbog razlika u pogledu političkog ili drugog ubjeđenja, pola, jezika, boje kože, obrazovanja, društvenog položaja, porijekla, seksualne orijentacije, rodnog identiteta ili invaliditeta ili nekog drugog ličnog svojstva, na način koji može dovesti do nasilja ili izazvati mržnju prema grupi lica ili članu takve grupe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseci do tri godine.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema licu koje obavlja poslove od javnog značaja kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Član 34

U članu 395a u stavu 1 poslije riječi: „čl. 73,“ dodaje se riječ „74,“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko odbije da mu u postupku kontrole izvršenja mjere izrečene pravosnažnom sudskom odlukom iz člana 77a bude instaliran uređaj za praćenje, ometa ili ukloni uređaj za praćenje ili na drugi način onemogućiti izvršenje mjere.“

Član 35

Poslije člana 395a dodaje se novi član koji glasi:

„Kršenje zabrane određene izrečenom mjerom nadzora Član 395b

Ko prekrši zabranu ili obavezu određenu mjerom nadzora izrečenom rješenjem suda u krivičnom postupku ili se ne pridržava obaveza naloženih izrečenom mjerom, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.“

Član 36

U članu 401a stav 2 riječi: „jedne do osam“ zamjenjuju se riječima: „dvije do deset“.

Član 37

U članu 403 stav 2 riječi: „disperzno ili gasno oružje“ brišu se.

U stavu 3 riječ „pet“ zamjenjuje se riječju „šest“.

U stavu 4 riječ: „jedne“ zamjenjuje se riječju „dvije“.

Član 38

U članu 403a stav 1 poslije riječi: „eksplozivne materije“ dodaju se riječi: „ili vrši 3D štampu vatrenog oružja ili njegovih djelova“.

U stavu 2 poslije riječi: „zasnovane materije“ zarez i riječi: „disperzno ili gasno oružje“ brišu se.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko proizvede vatreno oružje ili njegov bitni dio koji nije obilježen jedinstvenom, trajnom i vidljivom oznakom u skladu sa propisima kojima se uređuje obilježavanje vatrenog oružja usklađenim sa pravom Evropske unije.“

Na kraju stava 3 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „a 3D nacrti će biti oduzeti i trajno izbrisani.“

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 39

U članu 403b poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko prodaje, kupuje radi prodaje, prenosi, uvozi, izvozi ili na drugi način stavlja u promet vatreno oružje ili njegov bitni dio koji nije obilježen jedinstvenom, trajnom i vidljivom oznakom u skladu sa propisima kojima se uređuje obilježavanje vatrenog oružja usklađenim sa pravom Evropske unije.

U stavu 3 poslije riječi: „st 1, 2“ dodaju se riječi: „i 3“.

U stavu 4 poslije riječi: „st 1, 2“ dodaju se riječi: „i 3“, a poslije riječi: „zasnovane materije“ zarez i riječi: „disperzno ili gasno oružje“ brišu se.

U stavu 6 riječi: „st. 1, 2 i 4“ zamjenjuju se riječima: „st. 1, 2, 3, 4 i 5“.

Dosadašnji st. 3, 4, 5 i 6 postaju st. 4, 5, 6 i 7.

Član 40

U članu 403c stav 1 poslije riječi „njegove“ dodaje se riječ „bitne“.

U stavu 2 poslije riječi: „zasnovane materije“ zarez i riječi: „disperzno ili gasno oružje“ brišu se.

Član 41

U članu 407 stav 1 riječi: „novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.“ zamjenjuju se riječima: „zatvorom od šest mjeseci do pet godina i novčanom kaznom.“.

U stavu 2 riječi: „novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.“ zamjenjuju se riječima: „zatvorom od tri mjeseca do tri godine i novčanom kaznom.“.

U stavu 3 riječi: „zatvorom od tri mjeseca do pet godina.“ zamjenjuju se riječima: „zatvorom od jedne do osam godina.“.

Član 42

Poslije člana 425 dodaje se novi član koji glasi:

Nezakonito bogaćenje u vezi sa vršenjem javne funkcije

Član 425a

(1) Ko za vrijeme vršenja javne funkcije, odnosno za vrijeme trajanja obaveza u vezi sa vršenjem javne funkcije stiče, prenosi ili prikriva imovinu koja je u očiglednoj nesrazmjeri sa njegovim zakonitim prihodima i čija vrijednost prelazi iznos od pedeset hiljada eura, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako vrijednost imovine iz stava 1 ovog člana prelazi iznos od sto hiljada eura, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je imovina iz st. 1 i 2 ovog člana stečena, prenesena ili je njom raspolagano preko lica povezanih sa javnim funkcionerom, smatraće se da je stečena u njegovu korist, osim ako se dokaže suprotno.

(4) Imovina iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Član 43

U članu 444 stav 1 poslije riječi: „ropstva ili ropstvu sličan odnos,“ dodaju se riječi: „surogatnog/zamjenskog materinstva,“.

Na kraju stava 2 tačka se zaježuje zarezom i dodaju se riječi: „osim u slučaju eksploatacije surogatnog/zamjenskog materinstva, ako zamjenska majka nije dijete.“

U stavu 3 poslije riječi: „život jednog ili više lica“ dodaju se riječi: „ili je posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija učinjen dostupnim video ili drugi snimak, fotografija, portret, audio zapis ili spis sa seksualno eksplicitnim sadržajem koji prikazuje žrtvu“.

U stavu 11 riječ „direktna“ zamjenjuje se riječju „neposredna“.

Član 44

Poslije člana 446 dodaje se novi član koji glasi:

„Prinudni nestanak

Član 446a

(1) Službeno lice koje pritvori, zatvori, prinudno odvede, izvrši otmicu ili na bilo koji drugi način liši slobode neko lice i pri tome odbija da to prizna ili prikriva mjesto boravka tog lica ili druge činjenice u vezi sa njegovim nestankom čime mu onemogućuje pravnu zaštitu,

kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i službeno lice koje naredi izvršenje djela iz stava 1 ovog člana ili koje je znalo ili svjesno zanemarilo informaciju koja je jasno ukazivala na to da potčinjeni pod njegovom vlašću i kontrolom vrše ili pripremaju krivično djelo prinudnog nestanka, a nije preduzelo mjere da to spriječi.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i drugo lice koje djelo iz stava 1 ovog člana učini uz ovlašćenje, saglasnost ili podršku države.

(4) Ako je prinudno nestalo lice zadržano duže od trideset dana ili je prema njemu postupano na svirep način ili mu je teško narušeno zdravlje ili su nastupile druge teške posljedice ili ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini prema djetetu ili trudnoj ženi, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje osam godina.

(5) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt prinudno nestalog lica ili je djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje osam godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(6) Učinilac djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana koji značajno doprinese tome da se prinudno nestalo lice pronađe i pusti na slobodu ili da se razjasne slučajevi prinudnog nestanka ili da se identifikuju učinioci prinudnog nestanka, može se blaže kazniti.“

Član 45

U članu 447 stav 1 poslije poslije tačke 8 dodaje se nova tačka koja glasi:

„9) unošenje, uništenje, brisanje, izmijena, oštećenje, prikrivanje ili na drugi način činjenje neupotrebljivim računarskog podatka ili računarskog sistema,“

Član 46

U članu 449 stav 1 riječi: „čl. 164, 337, 340, 341, 342, 343, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448 i 449“ zamjenjuju se riječima: „čl. 164, 337, 340, 341, 342, 343, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448 i 449b“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i finansiranje putovanja u svrhu pripreme, planiranja, učešća ili vršenja krivičnih djela iz 164, 337, 340, 341, 342, 343, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448 i 449b ovog zakonika kao i pružanja ili pohađanja obuke s ciljem vršenja krivičnih djela iz 164, 337, 340, 341, 342, 343, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448 i 449b ovog zakonika.“

Dosadašji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 47

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

*U ovaj zakon prenesene su odredbe Direktive (EU) 2024/1712 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. juna 2024. godine o izmjenama Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti njenih žrtava

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore sadržan je u odredbi člana 16 stav 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Potreba donošenja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore, zasnovana je na više razloga. Prvenstveno stvorila se potreba za unapređenjem bezbjednosne situacije u zemlji, kojim povodom je Vijeće za nacionalnu bezbjednost održalo vanrednu sjednicu Vijeća na kojoj je razmatrana bezbjednosna situacija u zemlji povodom tragičnih događaja koji su se dogodili na Cetinju, na kojoj su usvojeni zaključci i preporuke za poboljšanje kontrole držanja i nošenja vatrenog oružja i zaštite građana. S tim u vezi, Ministarstvo pravde je prepoznalo potrebu za pooštavanjem kaznene politike za nedozvoljeno držanje i nošenje oružja i eksplozivnih materija, kao i za isključivanjem mogućnosti ublažavanja kazni za određena djela. Oštrije kazne služe kao snažan faktor prevencije i odvraćanja, štiteći društvo od mogućih posljedica koje mogu nastati iz njegovog neovlašćenog posjedovanja i upotrebe.

Nadalje, potreba donošenja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore zasnovana je na prepoznavanju značaja zaštite ljekara, kao ključnih aktera zdravstvene zaštite, koji se suočavaju sa sve većim prijetnjama, nasiljem i napadima u obavljanju svojih profesionalnih dužnosti. Ovaj zakonodavni pristup ima za cilj pružanje adekvatne zaštite ljekarima pri pružanju ljekarske pomoći, očuvanje integriteta zdravstvenog sistema i smanjenje nasilja u zdravstvenim ustanovama, kao i jačanje povjerenja građana u zdravstveni sistem, stvarajući sigurnije radno okruženje što je ključno za efikasno i kvalitetno pružanje zdravstvene zaštite. Takođe, proširena je definicija poslova od javnog značaja, čime je obezbijeđena adekvatna zaštita profesija i dužnosti koje nose povećan rizik po bezbjednost lica koja ih obavljaju i to na javne službe, poslova koje obavljaju nosioci pravosudnih funkcija, obrazovno-vaspitne djelatnosti i poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Izmjene se temelje i na potrebi jačanja zakonske zaštite protiv govora mržnje i nasilja prema određenim društvenim grupama. Javna ispoljavanja mržnje, koja nisu nužno vezana samo za podsticanje nasilja, već i za verbalne i druge oblike diskriminacije, predstavljaju ozbiljnu prijetnju društvenoj koheziji i miru. Takođe, Akcionim planom za period 2023-2024 Medijske strategije 2023-2027 predviđena je aktivnost koja se odnosi na definisanje govora mržnje.

Takođe, potreba donošenja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore, zasnovana je na više razloga. Naime, ovim Predlogom zakona će se izvršiti usklađivanje sa preporukama Komiteta Savjeta Evrope za evaluaciju primjene mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma - Manival (MONEYVAL), koje su od posebnog značaja za usklađenost nacionalnog okvira po pitanju Direktiva EU i standarda Savjeta Evrope u dijelu definicija i obilježja krivičnih djela iz oblasti pranja novca i finansiranja terorizma.

Takođe, potreba donošenja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore proizlazi i iz obaveze daljeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti sprečavanja i suzbijanja trgovine ljudima. Predloženim izmjenama vrši se usklađivanje sa Direktivom (EU) 2024/1712 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. juna 2024. godine o izmjenama Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti njenih žrtava.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovim zakonom se ne dira u osnovni koncept Krivičnog zakonika Crne Gore koji je već usklađen sa relevantnim međunarodnim dokumentima.

Standardi Evropske unije sadržani su osnivačkim ugovorima, Povelji Evropske unije o ljudskim pravima i slobodama i *acquis-u*. Standardi sadržani u sekundarnom zakonodavstvu Evropske unije u ovoj oblasti su:

- ✓ Direktivom (EU) 2024/1712 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. juna 2024. godine o izmjenama Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti njenih žrtava

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 Predloga zakona vrši se izmjena člana 36a stav 1 vrši se na način da se kazna zatvora umanja, i to do šest mjeseci, čime se otvara mogućnost primjene alternativnih sankcija, poput izvršenja kazne u prostorijama gdje osuđeni boravi. Uključivanje krivičnih djela za koja je predviđena kazna do jedne godine omogućava širi opseg djela na koja se može primijeniti blaži režim izvršenja kazne, čime se doprinosi većoj individualizaciji kazne. Imajući u vidu navedeno, izmjena ove odredbe može značajno unaprijediti krivičnopravni sistem u pogledu fleksibilnosti, rehabilitacije i efikasnosti.

Članom 2 Predloga zakona vrši se dopuna člana 37 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore na način da se, prilikom odlučivanja, uzmu u obzir i okolnosti koje se odnose na raniji život osuđenog lica. Imajući u vidu raniji život osuđenog, kao i njegova prethodna ponašanja i postupci, igraju ključnu ulogu u procjeni njegove sposobnosti za reintegraciju u društvo i izbegavanje ponovnog izvršenja krivičnih djela. Navedena dopuna omogućava potpuniju i realniju procenu, jer uzima u obzir ne samo ponašanje tokom izdržavanja kazne, već i sve relevantne okolnosti iz prošlosti osuđenog.

Članom 3 Predloga zakona vrši se dopuna člana 42a Krivičnog zakonika Crne Gore na način što se profesionalna orijentacija dodaje kao jedno od ličnih svojstava relevantnih za postojanje krivičnog djela učinjenog iz mržnje. Na taj način dodatno se unapređuje zaštita od diskriminacije i nasilja motivisanog predrasudama. Istovremeno se vrši preciziranje stava 2 ovog člana radi jasnijeg normativnog uređenja i praktične primjene, da bi se izbjegle situacije da postupajući sudovi primjenjuju otežavajuću okolnost iz ovog člana na bilo koje krivično djelo učinjeno prema licu koje pripada posebno ranjivoj kategoriji, čak i kada isto nije učinjeno iz mržnje.

Članom 4 Predloga zakona propisuje se da nema ublažavanja kazne za krivična djela iz člana 144 (Teško ubistvo) i člana 403 stav 4 (Nedozvoljeno držanje i nošenje oružja i eksplozivnih materija).

Članom 5 Predloga zakona izvršena je dopuna člana 67 zakona na način da je dodata nova mjera bezbjednosti *Obavezni psihosocijalni tretman*, kao i da je izvršeno je terminološko usklađivanje

Čl. 6, 9, 10 i 13 Predloga zakona izvršeno je terminološko usklađivanje čl. 68, 71, 72 i 127 važećeg zakona.

Članom 7 Predloga zakona vrši se izmjena člana 70 stav 5 važećeg zakona i to da se za obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi koje traje dok postoji potreba liječenja, ali ne duže od tri godine, propiše izuzetak da ukoliko je izrečena kazna zatvora koja traje duže od 10 godina ili kazna dugotrajnog zatvora, ova vrsta mjera može trajati i duže od tri godine.

Članom 8 Predloga zakona dodaje se novi član 70a "Obavezni psihosocijalni tretman" i to da učiniocu krivičnog djela sa elementima nasilja, sud može izreći psihosocijalni tretman radi

otklanjanja uzroka nasilničkog ponašanja, odnosno u cilju smanjenja ili otklanjanja opasnosti da opet učini krivično djelo sa elementima nasilja, kao i mjere izvršenja.

Članom 11 Predloga zakona izvršena je dopuna važećeg člana 121 Krivičnog zakonika Crne Gore. Izvršena je izmjena stava 1 na način da se riječ „zatvora“ briše. Takođe, problemi u praksi koji su proistekli iz nemogućnosti rehabilitacije lica kojima je više puta izrečena uslovna osuda za neka blaža krivična djela, pa se dopuna odnosi na lica kojima je više puta izrečena uslovna osuda ili kome je izrečena sudska opomena, te propisuje kada sud može dati rehabilitaciju ako u roku od pet godina od isteka vremena provjeravanja posljednje uslovne osude ne učini novo krivično djelo. Prilikom odlučivanja o tome da li će u slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana dati rehabilitaciju sud će uzeti u obzir okolnosti iz člana 120 stav 4 ovog zakonika.

Članom 12 Predloga zakona izvršena je izmjena člana 123 zakona, da građanima na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti, te se riječi: „samo ako su im potrebni radi ostvarivanja njihovih prava u inostranstvu“, brišu.

Članom 14 Predloga zakona izvršeno je usaglašavanje odredaba Krivičnog zakonika sa zahtjevima koji proizlaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora i prakse CAT te je bilo neophodno ukinuti zastarjelost krivičnog gonjenja i izvršenja kazne za krivično djelo Teško ubistvo (član 144 KZCG) i Iznudivanja iskaza (član 166 KZCG). Takođe, postojeća zakonska odredba člana 129 dopunjena je novim stavom, a imajući u vidu sljedeće. Naime, Crna Gore je ratifikovala 25.11.2010. godine, Konvenciju Savjeta Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja (Lanzarot Konvencija) koja, shodno članu 33, propisuje obavezu svake države članice da preduzme sve neophodne, zakonodavne ili druge mjere, kako bi obezbijedila da zastarijevanje za otpočinjanje postupaka koji se odnose na određena krivična djela ne nastupi tokom perioda dovoljno dugog, da se tokom njega omogući djelotvorno otpočinjanje postupaka, i to nakon što je žrtva postala punoljetna i u skladu sa težinom djela o kojem je riječ. Ova odredba posebno ukazuje na krivična djela koja se odnose na seksualno zlostavljanje, krivična djela u vezi sa dječijom prostitucijom, i krivična djela u vezi sa dječijom pornografijom. S tim u vezi, imajući u vidu da se pomenuto odnosi na krivična djela protiv polne slobode, te činjenicu da se radi o specifičnim krivičnim djelima u kojima žrtvama treba obezbijediti posebnu zaštitu i mogućnost da mogu očekivati procesuiranje učinilaca u bilo kom trenutku, nezavisno od opštih rokova zastare, i nezavisno od okolnosti što zastarijevanje krivičnog gonjenja za djela učinjena na štetu djeteta ne teče dok dijete ne navrši 18 godina života, a zbog okolnosti da ovakva djela posebno pogađaju djecu kao žrtve, čini potrebnim propisati nezastarivost za specifična krivična djela protiv polne slobode učinjena na štetu djeteta.

Članom 15 Predloga zakona vrši se izmjena člana 142 važećeg zakona, i to da se u stavu 3 tačka 31 vrši terminološko usklađivanje. Nadalje, tačka 32 mijenja se na način da je bilo neophodno određene oblasti prepoznati kao poslove od javnog značaja, obzirom da se radi o djelatnosti povezanoj sa povećanim rizikom po bezbjednost lica koja je obavljaju, i to: javne službe, poslovi koje obavljaju nosioci pravosudnih funkcija, javno informisanje, zdravstvena zaštita, obrazovno-vaspitna djelatnost, poslovi u socijalnoj i dječjoj zaštiti i pružanje pravne pomoći pred sudskim i drugim državnim organima.

Članom 16 Predloga zakona propisano je da se tačka 9 stava 1 člana 144 briše iz razloga jer je lišenje života ljekara obuhvaćeno tačkom 10, koja je dopunjena i odrednicom „pri vršenju ili“ te je na taj način inkriminisano i lišenje života ljekara pri vršenju ili u vezi sa vršenjem ljekarske dužnosti. Takođe, u ovom članu pod krivičnim djelom „Teško ubistvo“ propisana je nova tačka koja se odnosi na to da će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora *ko liši života ženu ili drugo lice iz pobuda zasnovanih na rodnoj pripadnosti*.

Članom 17 Predloga zakona propisuje se novo krivično djelo „Laka tjelesna povreda“, uređuju njegovi osnovni i kvalifikovani oblici, kao i poseban oblik kada je djelo učinjeno prema licu koje obavlja poslove od javnog značaja pri obavljanju ili u vezi sa obavljanjem tih poslova.

Članom 18 Predloga zakona propisuje se krivično djelo napad na ljekara, zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika pri pružanju ljekarske i medicinske pomoći. Na ovaj

način predviđa se zakonski supsidijaritet, odnosno ukoliko su ostvarena obilježja nekog drugog, težeg krivičnog djela ono ima prednost u primjeni, imajući u vidu značaj poslova zdravstvene zaštite i potrebu njihove pojačane krivičnopravne zaštite.

Članom 19 Predloga zakona vrši se dopuna člana 165 zakona i to da će se učinilac strože kazniti ukoliko je djelo učinjeno prema licu koje obavlja poslove od javnog značaja pri obavljanju ili u vezi sa obavljanjem tih poslova.

Članom 20 Predloga zakona, a na inicijativu NVO Akcije za ljudska prava, izvršeno je pooštavanje kaznenog raspona u stavu 2 kod krivičnog djela „Iznuđivanje iskaza“. Naime, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanest godina, ako je iznuđivanje iskaza ili izjave praćeno teškim nasiljem ili ako su usljed iznuđenog iskaza nastupile naročito teške posljedice za okrivljenog u krivičnom postupku.

Članom 21 Predloga zakona izvršeno je usklađivanje krivičnog djela „Mučenje“ sa međunarodnim standardima i praksom zaštite ljudskih prava, preciziranjem kruga mogućih učinilaca i pooštavanjem kaznene politike za teže oblike ovog krivičnog djela.

Članom 22 Predloga zakona vrši se terminološko i sadržinsko preciziranje člana 168a stav 2 radi proširenja zaštite i na intimne partnere.

Članom 23 Predloga zakona izmijenjen je član 176a Krivičnog zakonika Crne Gore na način da se mijenja osnov protivpravnosti određenih krivičnih djela iz glave krivičnih djela protiv sloboda i prava čovjeka i građanina koji se zasniva na principu pretežnog interesa, smanjenjem praga zapriječene kazne sa pet na tri godine.

Članom 24 Predloga zakona, a na inicijativu Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore izmijenjena je definicija seksualnog uznemiravanja radi njenog preciziranja i usklađivanja sa savremenim standardima zaštite ljudskih prava.

Članom 25 Predloga zakona postojeća zakonska odredba člana 244a stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore se mijenja jer je nepotpuna iz razloga što ne obuhvata sve situacije koje se dešavaju u praksi, jer je moguće da se učinici ovog krivičnog djela ne dogovaraju samo o ishodu takmičenja već i o ishodu određenih djelova takmičenja. Od vremena uvođenja ovog krivičnog djela u Krivičnog zakonika Crne Gore, u velikoj mjeri se promijenila ponuda igara na koje se moguće kladiti u kladionicama, pa se sada u ponudi istih nalaze i igre kao npr: broj faulova, broj kornera, broj žutih kartona, broj crvenih kartona, početni udarac na meču, broj poena, broj skokova i dr., u vezi sa kojima može doći do dogovaranja, a radi pribavljanja imovinske koristi, pri čemu se ovako dogovaranje nije moglo podvesti pod trenutni zakonski opis „ishod sportskog ili drugog takmičenja“.

Članom 26 Predloga zakona vrši se izmjena člana 253 zakona na način da se u stavu 3 smanji raspon kazne, kao i da se doda novi stav koji propisuje ako je djelo učinjeno na učinjeno na štetu lica koje obavlja poslove od javnog značaja u vezi sa obavljanjem tih poslova.

Članom 27 izvršeno je usklađivanje sa preporukom 3.1. Komiteta Savjeta Evrope za evaluaciju primjene mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma - Manival (MONEYVAL), a koja se odnosi na to da krivično djelo „Pranje novca“ (PN) treba da bude kriminalizovano u skladu sa Bečkom konvencijom i Konvencijom iz Palerma (vidjeti Član 3(1)(b)&(c) Bečke konvencije i Član 6(1) Konvencije iz Palerma). Naime, izmjenom stava 2 člana 268 Pranje novca na ovaj način će obuhvatiti i radnju pomaganja „svakom licu“ koje je umiješano u izvršenje predikatnog krivičnog djela, a u cilju sprječavanja izbjegavanja njegove odgovornosti za učinjeno krivično djelo, kao i terminološko usklađivanje.

Članom 28 Predloga zakona vrši se izmjena člana 326a Krivičnog zakonika Crne Gore kojim se precizira biće krivičnog djela nedozvoljeno građenje objekta. Predloženim rješenjem dodatno se jača krivičnopravna zaštita prostora i obezbjeđuje efikasnije suzbijanje bespravne gradnje kroz jasnije definisanje protivpravnog postupanja u oblasti izgradnje objekata, planiranja i uređenja prostora.

Članom 29 Predloga zakona briše se član 326b važećeg zakona, imajući u vidu potrebu racionalizacije krivičnopravnih odredaba i njihovo usklađivanje sa novim normativnim rješenjima iz oblasti planiranja prostora i izgradnje objekata.

Članom 30 Predloga zakona vrši se izmjena člana 326c Krivičnog zakonika Crne Gore radi preciziranja obilježja krivičnog djela koje se odnosi na protivpravno priključenje objekata na infrastrukturu. Na taj način omogućava se efikasnije sankcionisanje nezakonito izgrađenih objekata i sprečavanje njihovog stavljanja u funkciju mimo zakonom propisanih uslova.

Članom 31 Predloga zakona izvršena je izmjena člana 339 Krivičnog zakonika Crne Gore, na način što je propisano da je za postojanje ovog oblika krivičnog djela neophodno da nastupi teška tjelesna povreda ili imovinska šteta koja prelazi iznos od pet hiljada eura.

Članom 32 Predloga zakona a u vezi sa izmjenom člana 339 KZCG izmijenjeni su st. 1 i 3 član 348 KZCG, koji se odnose na nehatno ugrožavanje javnog saobraćaja, uz nastupanje konkretne opasnosti za po život i imovinu veće vrijednosti, prekršajnopravna reakcija ne bi bila dovoljna i adekvatna.

Članom 33 Predloga zakona propisuje se novi član 370a „Teški govor mržnje“ i to na način što se kao radnja izvršenja propisuje javno ispoljavanje mržnje prema pripadnicima određenih grupa ili njihovim članovima, koja je određena na osnovu nacionalne ili etničke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovijesti, državljanstva, pola, jezika, boje kože, obrazovanja, društvenog položaja, porijekla, seksualne orijentacije, rodnog identiteta ili invaliditeta, ili zbog političkog ili drugog ubjeđenja, ili iz nekog drugog ličnog svojstva.

Članom 34 Predloga zakona uvodi se novi član 395b „Kršenje zabrane određene izrečenom mjerom nadzora“. Uvođenjem ovog krivičnog djela u krivično zakonodavstvo ostvaruje se svrha kažnjavanja kroz jačanje poštovanja sudskih odluka, sprječavanje ponovnog vršenja krivičnih djela i unapređenje zaštite učesnika krivičnog postupka.

Članom 35 Predloga zakona uvodi se novi član 395b „Kršenje zabrane određene izrečenom mjerom nadzora“ uvođenjem ovog krivičnog djela u krivično zakonodavstvo ostvarila bi se svrha kažnjavanja i to: sprječavanje učinioaca da čini krivična djela i uticanje na njega da ubuduće ne čini krivična djela; uticanje na druge da ne čine krivična djela, izražavanje društvene osude za krivično djelo i obaveze poštovanja zakona i jačanje morala i uticaj na razvijanje društvene odgovornosti.

Članom 36 Predloga zakona izvršeno je pooštavanje kaznenog raspona iz člana 401a u odnosu na pripadnike kriminalne organizacije kazna bude u rasponu od dvije do deset godina.

Članom 37 Predloga zakona 403 zakona propisano pooštavanje kaznene politike za krivično djelo „Nedozvoljeno držanje i nošenje oružja i eksplozivnih materija“, kao i terminološko usklađivanje.

Članom 38 Predloga zakona vrši se izmjena člana 403a zakona i to da prijetnje od proizvodnje vatrenog oružja i njegovih djelova korišćenjem 3D štampača, te postoji i preporuka Radne grupe za vatreno oružje UNODC GFP – jednoglasno usvojena rezolucija tokom 11. sastanka – kojom se države potpisnice Protokola UN o vatrenom oružju ohrabruju da unaprijede svoje krivično zakonodavstvo inkriminacijom nacrta za 3D štampu vatrenog oružja i njegovih djelova.

Članom 39 Predloga zakona vrši se dopuna člana 403b radi propisivanja krivične odgovornosti za promet vatrenog oružja i njegovih bitnih djelova koji nijesu obilježeni jedinstvenom, trajnom i vidljivom oznakom u skladu sa propisima kojima se uređuje obilježavanje vatrenog oružja usklađenim sa pravom Evropske unije, kao i odgovarajuće usklađivanje ostalih odredaba ovog člana.

Članom 40 Predloga zakona vrši se dopuna člana 403c radi preciziranja zakonskog opisa krivičnog djela i terminološkog usklađivanja sa propisima koji uređuju oblast vatrenog oružja.

Članom 41 Predloga zakona izvršena je izmjena člana 407 važećeg zakona na način da se povećava raspon propisanih kazni za sve oblike ovog krivičnog djela, imajući u vidu njegovu društvenu opasnost i potrebu efikasnije krivičnopravne zaštite.

Članom 42 Predloga zakona uvodi se novo krivično djelo „Nezakonito bogaćenje u vezi sa vršenjem javne funkcije“. Predloženim rješenjem jača se borba protiv korupcije i omogućava efikasnije procesuiranje slučajeva u kojima postoji očigledna nesrazmjera između zakonitih prihoda javnog funkcionera i njegove imovine. Istovremeno se propisuje oduzimanje tako stečene imovine kao posebna krivičnopravna posljedica.

Članom 43 Predloga zakona vrši se dopuna člana 444 važećeg zakona radi proširenja krivičnopravne zaštite od trgovine ljudima i drugih oblika eksploatacije, uključujući eksploataciju surogatnog, odnosno zamjenskog materinstva, kao i određene oblike eksploatacije izvršene korišćenjem informaciono-komunikacionih tehnologija. Takođe, vrši se terminološko usklađivanje postojećih odredaba.

Na inicijativu NVO Akcije za ljudska prava članom 44 Predloga zakona uvodi se novo krivično djelo „*Prinudni nestanak*“. Mnogi međunarodni dokumenti, poput Konvencije o nestalim osobama ili Statuta Međunarodnog krivičnog suda, prepoznaju prisilne nestanke kao teško kršenje ljudskih prava i zločin pod međunarodnim pravom. Uvođenjem krivičnog djela *Prinudni nestanak* opravdano je kako bi se zaštitila ljudska prava, spriječila nekažnjivost, spriječa buduća izvršenja krivičnog djela, omogućio pristup pravdi za žrtve. Ovo je važan korak ka izgradnji pravednijeg i sigurnijeg društva.

Članom 45 Predloga zakona vrši se dopuna odredaba koje se odnose na teroristička krivična djela propisivanjem novih oblika radnji izvršenja koje uključuju unošenje, uništenje, brisanje, izmjenu, oštećenje, prikrivanje ili činjenje neupotrebljivim računarskih podataka ili računarskih sistema, u skladu sa savremenim bezbjednosnim izazovima i razvojem informacionih tehnologija.

Članom 46 Predloga zakona izvršeno je usklađivanje sa preporukom 5.2. Komiteta Savjeta Evrope za evaluaciju primjene mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma - Manival (MONEYVAL), a koja se odnosi na krivično djelo „*Finansiranje terorizma*“ kojim bi trebalo da se obuhvate finansiranje putovanja fizičkih lica koja putuju u državu koja nije država njihovog prebivališta ili državljanstva, u svrhu izvršenja, planiranja ili pripreme za, ili učešća u, terorističkim aktima ili pružanja ili pohađanja obuke za izvršenje terorističkog akta. Iako na prvi pogled izgleda kao tehnička dopuna ovog člana, suštinski mijenja stav 1 ovog člana. Naime, ovom izmjenom inkriminisane su pripremne radnje za izvršenje krivičnih djela iz čl. 164, 337, 340, 341, 342, 343, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448 i 449b ovog zakonika.

Članom 47 Predloga zakona propisuje se da zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u „Službenom listu Crne Gore“, imajući u vidu zaštitu bezbjednosti građana i stvaranja pravne sigurnosti štiteći društvo od posljedica koje bi mogle nastati.

V. SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u Budžetu Crne Gore.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“ br. 51/06, 66/06 i „Službenom list CG“, br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18 47/19 i 112/20, 129/20, 65/21, 104/21), predlažemo da se ovaj zakon donese po hitnom postupku s obzirom na to da je njegovo donošenje neophodno u cilju zaštite bezbjednosti građana i stvaranja pravne sigurnosti štiteći društvo od posljedica koje bi mogle nastati.

PREGLED ODREDBI KRIVIČNOG ZAKONIKA CRNE GORE KOJE SE MIJENJAJU

Kazna zatvora koja se izvršava u prostorijama za stanovanje

Član 36a

(1) Ako učiniocu krivičnog djela izrekne kaznu zatvora do šest mjeseci, sud može istovremeno odrediti da će se ova kazna izvršiti tako što će je osuđeni izdržavati u prostorijama u kojima stanuje ukoliko se, s obzirom na ličnost učinioca, njegov raniji život, njegovo držanje poslije učinjenog djela, stepen krivice i druge okolnosti pod kojima je djelo učinio, može očekivati da će se i na taj način ostvariti svrha kažnjavanja.

(2) Osuđeni kome je određeno izvršenje kazne zatvora na način iz stava 1 ovog člana ne smije napuštati prostorije u kojima stanuje, osim u slučajevima propisanim zakonom kojim se uređuje izvršenje krivičnih sankcija. Ukoliko osuđeni jednom u trajanju preko šest časova ili dva puta u trajanju do šest časova samovoljno napusti prostorije u kojima stanuje ili ometa, oštećuje ili uklanja uređaj za praćenje ili na drugi način onemogućiti ili odbija izvršenje kazne zatvora na način iz stava 1 ovog člana ili postane nedostupan, sud će odrediti da ostatak kazne zatvora izdrži u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.

(3) Osuđenom za krivično djelo protiv braka i porodice koji živi sa oštećenim u istom porodičnom domaćinstvu ili porodičnoj zajednici ne može se odrediti izvršenje kazne zatvora na način iz stava 1 ovog člana.

Uslovni otpust

Član 37

(1) Sud može uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne zatvora ili kazne dugotrajnog zatvora osuđenog koji je izdržao dvije trećine, a izuzetno polovinu kazne zatvora odnosno kazne dugotrajnog zatvora, ako se u toku izdržavanja kazne tako popravio da se može sa osnovom očekivati da će se na slobodi dobro vladati, a naročito da do isteka vremena za koje je izrečena kazna neće učiniti novo krivično djelo. Pri ocjeni da li će se osuđeni uslovno otpustiti uzeće se u obzir da li se osuđeni dobro vladao i izvršavao radne obaveze prema njegovoj radnoj sposobnosti, a naročito da li je disciplinski kažnjavan za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili kazne dugotrajnog zatvora, da li je nadoknadio štetu koju je prouzrokovao krivičnim djelom i vratio imovinsku korist stečenu izvršenjem krivičnog djela, prema svojim mogućnostima.

(2) U odluci o uslovnom otpustu može se odrediti da je osuđeni dužan da ispuni obavezu utvrđenu zakonom.

(3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako uslovni otpust ne bude opozvan, smatra se da je osuđeni izdržao kaznu.

Posebna okolnost za odmjeravanje kazne za krivično djelo učinjeno iz mržnje

Član 42a

(1) Ako je krivično djelo učinjeno iz mržnje prema drugom licu zbog nacionalne ili etničke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovijesti ili zbog odsustva te pripadnosti, državljanstva ili zbog razlika u pogledu političkog ili drugog ubjeđenja, pola, jezika, boje kože, obrazovanja, društvenog položaja, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, rodnog identiteta ili invaliditeta, tu okolnost sud će cijeniti kao otežavajuću, osim ako to nije propisano kao obilježje osnovnog ili težeg oblika krivičnog djela.

(2) Ako je krivično djelo učinjeno prema licu koje pripada posebno ranjivoj kategoriji lica (djeca, lica sa invaliditetom, trudna žena, starija lica, izbjeglice), sud će tu okolnost uzeti kao otežavajuću.

Granice ublažavanja kazne

Član 46

(1) Kad postoje uslovi za ublažavanje kazne iz člana 45 ovog zakonika, sud će ublažiti kaznu u ovim granicama:

- 1) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor u trajanju od deset ili više godina, kazna se može ublažiti do pet godina zatvora, a ako zakon predviđa da se kazna može ublažiti (član 45 stav 1 tačka 1), kazna se može ublažiti do dvije godine zatvora;
- 2) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor u trajanju od pet ili više godina, kazna se može ublažiti do dvije godine zatvora;
- 3) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor u trajanju od tri ili više godina, kazna se može ublažiti do jedne godine zatvora;
- 4) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor od dvije godine, kazna se može ublažiti do šest mjeseci zatvora;
- 5) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor od jedne godine, kazna se može ublažiti do tri mjeseca zatvora;
- 6) ako je za krivično djelo kao najmanja kazna propisan zatvor ispod jedne godine, kazna se može ublažiti do trideset dana zatvora;
- 7) ako je za krivično djelo propisana kazna zatvora bez naznačenja najmanje mjere, umjesto zatvora može se izreći novčana kazna;
- 8) ako je za krivično djelo propisana novčana kazna sa naznačenjem najmanje mjere, kazna se može ublažiti do šest stotina eura.

(2) Kad je sud ovlašćen da učinioca krivičnog djela oslobodi od kazne može mu kaznu ublažiti, bez ograničenja propisanih za ublažavanje kazne.

Vrste mjera bezbjednosti

Član 67

Učiniocu krivičnog djela mogu se izreći ove mjere bezbjednosti:

- 1) obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi;
- 2) obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi;
- 3) obavezno liječenje narkomana;
- 4) obavezno liječenje alkoholičara;
- 5) zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti;
- 6) zabrana upravljanja motornim vozilom;
- 7) oduzimanje predmeta;
- 8) protjerivanje stranca iz zemlje;
- 9) javno objavljivanje presude.
- 10) zabrana približavanja;
- 11) udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje.

Izricanje mjera bezbjednosti

Član 68

(1) Sud može učiniocu krivičnog djela izreći jednu ili više mjera bezbjednosti kad postoje uslovi za njihovo izricanje predviđeni ovim zakonikom.

(2) Obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi i obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi neuračunljivom učiniocu izriču se samostalno. Uz ove mjere mogu se izreći zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom i oduzimanje predmeta.

(3) Mjere iz stava 2 ovog člana mogu se izreći učiniocu krivičnog djela čija je uračunljivost bitno smanjena, ako mu je izrečena kazna ili uslovna osuda.

(4) Obavezno liječenje narkomana, obavezno liječenje alkoholičara, zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom, oduzimanje predmeta i javno objavljivanje presude mogu se izreći ako je učiniocu izrečena kazna, uslovna osuda, sudska opomena ili je učinilac oslobođen od kazne.

(5) Protjerivanje stranca iz zemlje može se izreći ako je učiniocu izrečena kazna ili uslovna osuda.

(6) Zabrana približavanja i udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje mogu se izreći ako je učiniocu izrečena uslovna osuda, kazna rada u javnom interesu, kazna zatvora ili novčana kazna.

(7) Za krivična djela u sticaju mjera bezbjednosti će se izreći ako je utvrđena za jedno od krivičnih djela u sticaju.

Obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi

Član 70

(1) Učiniocu koji je u stanju neuračunljivosti učinio protivpravno djelo određeno u zakonu kao krivično djelo, sud će izreći obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi, ako utvrdi da postoji ozbiljna opasnost da učinilac učini protivpravno djelo koje je u zakonu predviđeno kao krivično djelo i da je radi otklanjanja ove opasnosti dovoljno njegovo liječenje na slobodi.

(2) Mjera iz stava 1 ovog člana može se izreći i neuračunljivom učiniocu prema kojem je određeno obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi kad sud, na osnovu rezultata liječenja, utvrdi da više nije potrebno njegovo čuvanje i liječenje u takvoj ustanovi, nego samo njegovo liječenje na slobodi.

(3) Pod uslovima iz stava 1 ovog člana sud može izreći obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi i učiniocu čija je uračunljivost bitno smanjena, ako mu je izrečena uslovna osuda ili je na osnovu člana 69 stav 5 ovog zakonika pušten na uslovni otpust.

(4) Obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi može se povremeno sprovoditi i u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, ako je to potrebno radi uspješnijeg liječenja, s tim da povremeno liječenje u ustanovi ne može neprekidno trajati duže od petnaest dana, niti ukupno duže od dva mjeseca.

(5) Obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi traje dok postoji potreba liječenja, ali ne duže od tri godine.

(6) Ako se u slučaju iz st. 1 do 3 ovog člana učinilac ne podvrgne liječenju na slobodi ili ga samovoljno napusti ili i pored liječenja nastupi opasnost da ponovo učini protivpravno djelo predviđeno u zakonu kao krivično djelo, tako da je potrebno njegovo liječenje i čuvanje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, sud može izreći obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u takvoj ustanovi.

Obavezno liječenje narkomana

Član 71

(1) Učiniocu koji je učinio krivično djelo usljed zavisnosti od upotrebe opojnih droga i kod kojeg postoji ozbiljna opasnost da će usljed ove zavisnosti i dalje da vrši krivična djela, sud će izreći obavezno liječenje.

(2) Mjera iz stava 1 ovog člana izvršava se u ustanovi za izvršenje kazne ili u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi i traje dok postoji potreba za liječenjem, ali ne duže od tri godine.

(3) Kad je mjera iz stava 1 ovog člana izrečena uz kaznu zatvora, ona može trajati duže od vremena izrečene kazne, ali njeno ukupno trajanje ne može biti duže od tri godine.

(4) Vrijeme provedeno u ustanovi za liječenje uračunava se u kaznu zatvora.

(5) Kad je mjera iz stava 1 ovog člana izrečena uz novčanu kaznu, uslovnu osudu, sudsku opomenu ili oslobođenje od kazne izvršava se na slobodi i ne može trajati duže od tri godine.

(6) Ako se učinilac, bez opravdanih razloga, ne podvrgne liječenju na slobodi ili liječenje samovoljno napusti, sud će odrediti da se mjera prinudno izvrši u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi.

Obavezno liječenje alkoholičara

Član 72

(1) Učiniocu koji je učinio krivično djelo usljed zavisnosti od upotrebe alkohola i kod kojeg postoji ozbiljna opasnost da će usljed ove zavisnosti i dalje da vrši krivična djela, sud će izreći obavezno liječenje.

(2) Mjera iz stava 1 ovog člana izvršava se u ustanovi za izvršenje kazne zatvora ili u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi i traje dok postoji potreba za liječenjem, ali ne duže od izrečene kazne zatvora.

(3) Vrijeme provedeno u ustanovi za liječenje uračunava se u kaznu zatvora.

(4) Kad je mjera iz stava 1 ovog člana izrečena uz novčanu kaznu, uslovnu osudu, sudsku opomenu ili oslobođenje od kazne izvršava se na slobodi i ne može trajati duže od dvije godine.

(5) Ako se učinilac, bez opravdanih razloga, ne podvrgne liječenju na slobodi ili liječenje samovoljno napusti, sud će odrediti da se mjera prinudno izvrši u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi.

Sudska rehabilitacija lica koje je više puta osuđivano

Član 121

Ako je lice više puta osuđivano na kaznu zatvora, sud tom licu može dati rehabilitaciju ako su ispunjeni uslovi iz čl. 119 i 120 ovog zakonika u pogledu svakog krivičnog djela za koje je osuđeno.

Davanje podataka iz kaznene evidencije

Član 123

(1) Kaznena evidencija sadrži lične podatke o učiniocu krivičnog djela, podatke o krivičnom djelu, podatke o kazni, uslovnoj osudi, sudskoj opomeni, oslobađanju od kazne i oproštenoj kazni, kao i podatke o pravnim posljedicama osude. U kaznenu evidenciju se unose i kasnije izmjene podataka sadržanih u kaznenoj evidenciji, podaci o izdržavanju kazne, kao i poništenje evidencije o pogrešnoj osudi.

(2) Evidencija o vaspitnim mjerama sadrži sljedeće podatke: lične podatke o maloljetnim učiniocima, podaci o krivičnom djelu, podatke o vaspitnim mjerama koje su primijenjene i izvršene, kao i ostale podatke koji se odnose na primjenu vaspitnih mjera.

(3) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati samo sudu, državnom tužiocu i organu uprave nadležnom za poslove policije u vezi sa krivičnim postupkom koji se vodi protiv lica koje je ranije bilo osuđeno, organu za izvršenje krivičnih sankcija i organu koji učestvuje u postupku davanja amnestije, pomilovanja, rehabilitacije ili odlučivanja o prestanku pravnih posljedica osude, kao i organima starateljstva, kad je to potrebno za vršenje poslova iz njihove nadležnosti.

(4) Podaci iz kaznene evidencije mogu se, na obrazložen zahtjev, dati i državnom organu, privrednom društvu, drugoj organizaciji ili preduzetniku, ako još traju pravne posljedice osude ili mjere bezbjednosti i ako za to postoji opravdani interes zasnovan na zakonu.

(5) Niko nema prava da traži od građanina da podnosi dokaz o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti.

(6) Građanima se, na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti samo ako su im potrebni radi ostvarivanja njihovih prava u inostranstvu.

Zastarjelost izvršenja sporedne kazne i mjere bezbjednosti

Član 127

(1) Zastarjelost izvršenja novčane kazne kao sporedne kazne nastaje kad protekne dvije godine od dana pravosnažnosti presude kojom je ta kazna izrečena.

(2) Zastarjelost izvršenja mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi, obaveznog liječenja narkomana, obaveznog liječenja alkoholičara i oduzimanja predmeta nastaje kad protekne pet godina od dana pravosnažnosti odluke kojom su te mjere izrečene.

(3) Zastarjelost izvršenja mjera bezbjednosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, zabrane upravljanja motornim vozilom, protjerivanja stranca iz zemlje, zabrane približavanja i udaljenja iz stana ili drugog prostora za stanovanje nastaje kad protekne vrijeme za koje su te mjere izrečene.

(4) Izvršenje mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi ne zastarijeva, ali ako je od pravosnažnosti presude kojom je mjera bezbjednosti izrečena proteklo više od pet godina, a izvršenje nije započeto, sud će ispitati da li je izvršenje ove mjere još uvijek potrebno.

Nezastarivost krivičnog gonjenja i izvršenja kazne

Član 129

Krivično gonjenje i izvršenje kazne ne zastarijevaju za krivična djela predviđena u članu 167, čl. 264 do 276c, 401, 401a, 422 do 424 i 426 do 431 ovog zakonika, kao ni za krivična djela za koja po potvrđenim međunarodnim ugovorima zastarjelost ne može da nastupi.

Značenje izraza u ovom zakoniku

Član 142

(1) Pod teritorijom Crne Gore podrazumijevaju se suvozemna teritorija, obalno more i vodene površine unutar njenih granica, kao i vazdušni prostor nad njima.

(2) Pod krivičnim zakonodavstvom Crne Gore podrazumijevaju se ovaj zakonik kao i sve krivičnopravne odredbe sadržane u drugim zakonima Crne Gore.

(3) Službenim licem smatra se:

1) lice koje u državnom organu vrši službene dužnosti;

2) izabrano, imenovano ili postavljeno lice u državnom organu, organu lokalne samouprave ili lice koje stalno ili povremeno vrši službene dužnosti ili službene funkcije u tim organima;

3) lice u ustanovi, privrednom društvu ili drugom subjektu, kojem je povjereno vršenje javnih ovlaštenja, koje odlučuje o pravima, obavezama ili interesima fizičkih ili pravnih lica ili o javnom interesu;

4) i drugo lice koje obavlja službene dužnosti na osnovu zakona, propisa donijetih na osnovu zakona, ugovora ili arbitražnog sporazuma, kao i lice kojem je faktički povjereno vršenje pojedinih službenih dužnosti ili poslova;

5) vojno lice izuzev kad su u pitanju odredbe Glave trideset šeste ovog zakonika.

5a) lice koje u stranoj državi obavlja zakonodavnu, izvršnu, sudsku ili drugu javnu funkciju za stranu državu, lice koje u stranoj državi obavlja službene dužnosti na osnovu zakona, propisa donijetih na osnovu zakona, ugovora ili arbitražnog sporazuma, lice koje obavlja službenu dužnost u međunarodnoj javnoj organizaciji i lice koje obavlja sudsku, tužilačku ili neku drugu funkciju u međunarodnom sudu.

(4) Odgovornim licem smatra se vlasnik privrednog društva ili drugog subjekta ili lice u privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu kojem je, s obzirom na njegovu funkciju, uložena sredstva ili na osnovu ovlaštenja, povjeren određeni krug poslova u upravljanju imovinom, proizvodnji ili drugoj djelatnosti ili u vršenju nadzora nad njima ili mu je faktički povjereno obavljanje pojedinih poslova. Odgovornim licem smatra se i službeno lice kad su u pitanju krivična djela kod kojih je kao izvršilac označeno odgovorno lice, a u ovom zakoniku

nijesu predviđena u glavi o krivičnim djelima protiv službene dužnosti, odnosno kao krivična djela službenog lica.

(5) Vojnim licem smatra se: profesionalno vojno lice (vojnik po ugovoru, podoficir, podoficir po ugovoru, oficir i oficir po ugovoru), lice u rezervnom sastavu (rezervni vojnik, rezervni podoficir i rezervni oficir), civilno lice koje vrši određenu vojnu dužnost i lice koje za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja podliježe vojnoj obavezi.

(6) Kad je kao izvršilac određenih krivičnih djela označeno službeno lice, odgovorno lice ili vojno lice, lica navedena u st. 3, 4 i 5 ovog člana mogu biti izvršioci tih djela, ako iz obilježja pojedinog djela ili iz pojedinog propisa ne proizilazi da izvršilac može biti samo neko od tih lica.

(7) Djetetom se smatra lice koje nije navršilo osamnaest godina.

(8) Maloljetnikom se smatra lice koje je navršilo četrnaest godina, a nije navršilo osamnaest godina.

(9) - **stav brisan** -

(10) Učiniocem se smatraju izvršilac, saizvršilac, podstrekač i pomagač.

(11) Žrtva je lice kome je protivpravnim djelom koje je u zakonu propisano kao krivično djelo prouzrokovan fizički ili duševni bol ili patnja, imovinska šteta ili povreda ljudskih prava i sloboda.

(12) Imovinskom korišću pribavljenom krivičnim djelom smatra se imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, neposredno ili posredno, koja se sastoji od svakog uvećanja ili sprječavanja umanjivanja imovine, do kojeg je došlo izvršenjem krivičnog djela, imovina za koju je zamijenjena ili sa kojom je sjedinjena ili u koju je pretvorena imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, kao i svaka druga korist koja je dobijena od imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom ili imovine za koju je zamijenjena ili u koju je pretvorena imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, bez obzira da li se nalazi na teritoriji Crne Gore ili van nje, kao i sve isprave kojima se dokazuje neko imovinsko pravo.

(13) Mito, u smislu ovog zakonika, je poklon ili druga protivpravna imovinska ili neimovinska korist, bez obzira na vrijednost.

(14) Silom se smatra i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava, s ciljem da se neko protiv svoje volje dovede u nesvjesno stanje ili onespособi za otpor.

(15) Izborima se smatraju izbori za Skupštinu Crne Gore, Predsjednika Crne Gore, organe lokalne samouprave i drugi izbori koji se raspisuju i vrše na osnovu Ustava i zakona.

(15a) Političkim subjektima, smatraju se subjekti u skladu sa propisom kojim se uređuje finansiranje političkih subjekata i izbornih kampanja.

(15b) Izbornom kampanjom, smatra se kampanja u skladu sa propisom kojim se uređuje finansiranje političkih subjekata i izbornih kampanja.

(16) Referendumom se smatra izjašnjavanje građana na kojem se odlučuje o pitanjima za koja je to utvrđeno Ustavom ili zakonom.

(17) Opojnim drogama smatraju se supstance i preparati koji su propisima zasnovanim na zakonu proglašeni za opojne droge.

(18) Pokretnom stvari se smatra i svaka proizvedena ili sakupljena energija za davanje svjetlosti, toplote ili kretanja, telefonski impuls, kao i računarski podatak i računarski program.

(19) Računarskim sistemom smatra se svaki uređaj ili grupa međusobno povezanih ili uslovljenih uređaja, od kojih jedan ili više njih, u zavisnosti od programa, vrši automatsku obradu podataka.

(20) Računarskim podatkom smatra se svako izlaganje činjenica, podataka ili koncepata u obliku koji je pogodan za obradu u računarskom sistemu, uključujući tu i programe pomoću kojih računarski sistem vrši svoje funkcije.

(21) Računarskim programom smatra se skup uređenih računarskih podataka na osnovu kojih računarski sistem vrši svoje funkcije.

(22) Zlonamjerni računarski program je program koji je napravljen da nanese štetu računaru, računarskoj mreži ili računarskim podacima, koji se bez saglasnosti korisnika ubacuje u

računar sa namjerom ugrožavanja povjerljivosti, cjelovitosti ili dostupnosti računarskih podataka, aplikacija ili operativnih sistema ili na neki drugi način ometa rad računara ili računarske mreže.

(23) Podacima o računarskom saobraćaju smatraju se svi računarski podaci koje generišu računarski sistemi, koji čine lanac komunikacije između dva računarska sistema koji komuniciraju uključujući i njih same.

(24) Zaštićenim prirodnim dobrom smatra se i dobro koje po propisima o zaštiti prirodnih dobara uživa prethodnu zaštitu.

(25) Kulturnim dobrom smatra se i dobro koje po propisima o zaštiti kulturnog dobra uživa prethodnu zaštitu, dio kulturnog dobra i zaštićena okolina nepokretnog kulturnog dobra.

(26) Novac je metalni i papirni novac ili novac izrađen od nekog drugog materijala koji je na osnovu zakona u opticaju u Crnoj Gori ili u stranoj državi.

(27) Znacima za vrijednost smatraju se i strani znaci za vrijednost.

(28) Motornim vozilom smatra se svako saobraćajno sredstvo na motorni pogon u suvozemnom, vodenom i vazdušnom saobraćaju.

(29) Ispravom se smatra svaki predmet koji je podoban ili određen da služi kao dokaz kakve činjenice koja ima značaj za pravne odnose, kao i računarski podatak.

(30) Spis, pismo, pošiljka i dokument mogu biti i u elektronskom obliku.

(31) Članovima porodice ili porodične zajednice smatraju se i bivši bračni supružnici, krvni srodnici i srodnici iz potpunog usvojenja u pravoj liniji bez ograničenja, a u pobočnoj liniji zaključno sa četvrtim stepenom, srodnici iz nepotpunog usvojenja, tazbinski srodnici zaključno sa drugim stepenom, lica koja žive u istom porodičnom domaćinstvu i lica koja imaju zajedničko dijete ili je dijete na putu da bude rođeno iako nikad nisu živjela u istom porodičnom domaćinstvu, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.

(32) Poslom od javnog značaja smatra se obavljanje profesije ili dužnosti koje je povezano sa povećanim rizikom za bezbjednost lica koje ga obavlja u oblasti javnog informisanja, zdravstvene zaštite i pravne pomoći pred sudskim i drugim državnim organima.

(32a) Javnim uređajem, u smislu ovog zakonika, smatraju se uređaji za komunalnu, saobraćajnu, energetska i elektronsko-komunikacionu infrastrukturu i drugi uređaji u skladu sa propisima kojima se uređuju komunalne djelatnosti, saobraćaj, energetika, elektronske komunikacije i druge djelatnosti od javnog interesa.

(32b) Digitalna imovina je digitalni prikaz vrijednosti kojom se može digitalno trgovati ili prenositi i koja se može koristiti kao sredstva razmjene ili u svrhe investiranja.

(33) Izraz "neće se kazniti" znači da u tom slučaju nema krivičnog djela.

(34) Kad je radnja krivičnog djela određena trajnim glagolom smatra se da je djelo učinjeno, ako je radnja izvršena jednom ili više puta.

Teško ubistvo

Član 144

Zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora kazniće se:

- 1) ko drugog liši života na svirep ili podmukao način;
- 2) ko drugog liši života pri bezobzirnom nasilničkom ponašanju;
- 3) ko drugog liši života i pri tom sa umišljajem dovede u opasnost život još nekog lica;
- 4) ko drugog liši života iz koristoljublja, radi izvršenja ili prikrivanja drugog krivičnog djela, iz bezobzirne osvete ili iz drugih niskih pobuda;
- 5) ko liši života službeno ili vojno lice pri vršenju ili u vezi sa vršenjem službene dužnosti;
- 6) ko liši života dijete ili bremenitu ženu;
- 7) ko liši života člana svoje porodice ili porodične zajednice kojeg je prethodno zlostavljao;
- 8) ko sa umišljajem liši života više lica, a ne radi se o ubistvu na mah, ubistvu djeteta pri porođaju ili lišenju života iz samilosti;

- 9) ko liši života ljekara pri pružanju ljekarske pomoći ili u vezi sa pružanjem ljekarske pomoći;
10) ko liši života lica koje obavlja poslove od javnog značaja u vezi sa obavljanjem tih poslova.

Laka tjelesna povreda

Član 152

- (1) Ko drugog lako tjelesno povrijedi ili mu zdravlje lako naruši, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.
(2) Ako je takva povreda nanesena oružjem, opasnim oruđem ili drugim sredstvom podobnim da tijelo teško povrijedi ili zdravlje teško naruši, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.
(3) Sud može učiniocu djela iz stava 2 ovog člana izreći sudsku opomenu, ako je učinilac bio izazvan nepristojnim ili grubim ponašanjem oštećenog.
(4) Gonjenje za djelo iz stava 1 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Prinuda

Član 165

- (1) Ko drugog silom ili prijetnjom prinudi da nešto učini ili ne učini ili trpi, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.
(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini na svirep način ili prijetnjom ubistvom ili teškom tjelesnom povredom ili otmicom, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.
(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se ko djelo učini prema licu koje obavlja poslove od javnog značaja u vezi sa obavljanjem tih poslova.
(4) Ako je usljed djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili druge teške posljedice, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.
(5) Ako je usljed djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana nastupila smrt prinuđenog lica ili je djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Iznuđivanje iskaza

Član 166

- (1) Službeno lice koje u vršenju službe upotrijebi silu ili prijetnju ili drugo nedopušteno sredstvo ili nedopušten način u namjeri da iznudi iskaz ili neku drugu izjavu od okrivljenog, svjedoka, vještaka ili drugog lica, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.
(2) Ako je iznuđivanje iskaza ili izjave praćeno teškim nasiljem ili ako su usljed iznuđenog iskaza nastupile naročito teške posljedice za okrivljenog u krivičnom postupku, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.
(3) Ako je usljed djela iz stava 2 ovog člana nastupila smrt okrivljenog, učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Proganjanje

Član 168a

- (1) Ko drugog uporno proganja na način koji može osjetno da ugrozi njegov život, zdravlje, tijelo ili način života, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema bivšem bračnom ili vanbračnom supružniku, odnosno partneru u zajednici života lica istog pola, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se učinilac koji djelo učini prema djetetu, trudnoj ženi ili licu sa invaliditetom.

(4) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana izazvana opasnost po život, zdravlje ili tijelo drugog lica ili njemu bliskog lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(5) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt drugog lica ili njemu bliskog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(6) Smatra se da neko uporno proganja drugo lice u smislu ovog člana kad u određenom vremenskom periodu:

- 1) neovlašćeno prati ili preduzima druge radnje u cilju fizičkog približavanja tom licu;
- 2) nastoji da uspostavi kontakt sa tim licem protivno njegovoj volji neposredno, preko trećeg lica ili sredstava komunikacije;
- 3) zloupotrebljava lične podatke tog lica u cilju naručivanja robe ili usluga;
- 4) prijeti napadom na život, tijelo ili slobodu tog lica ili njemu bliskog lica;
- 5) preduzima druge slične radnje prema tom licu.

Isključenje postojanja krivičnih djela iz čl. 172 do 176 ovog zakonika

Član 176a

Neće se kazniti za djelo iz čl. 172 do 176 ovog zakonika ko preduzimanjem radnje izvršenja nekog od tih djela spriječi ili otkrije krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

Seksualno uznemiravanje

Član 211c

(1) Ko seksualno uznemirava drugo lice, kazniće se zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ko seksualno uznemirava drugo lice kome je nadređen ili koje se prema njemu nalazi u odnosu zavisnosti ili koje je posebno ranjivo zbog dobi, bolesti, invaliditeta, zavisnosti, trudnoće, teške tjelesne ili duševne smetnje, kazniće se zatvorom do dvije godine.

(3) Seksualno uznemiravanje, u smislu ovog člana, je svaki oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode, kojim se želi povrijediti dostojanstvo nekog lica ili grupe lica, odnosno kojim se postiže takav učinak, a naročito kad takvo ponašanje izaziva strah ili stvara neprijateljsko, ponižavajuće, zastrašujuće, degradirajuće ili uvredljivo okruženje.

(4) Gonjenje za djelo iz stava 1 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Prevara

Član 244

(1) Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist dovede koga lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica u zabludu ili ga održava u zabludi i time ga navede da ovaj na štetu svoje ili tuđe imovine nešto učini ili ne učini,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini samo u namjeri da drugog ošteti, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(3) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist ili je nanijeta šteta u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist ili je nanijeta šteta u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Dogovaranje ishoda takmičenja

Član 244a

(1) Ko dogovori ishod sportskog ili drugog takmičenja u namjeri da sebi ili drugom pribavi korist,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je izvršenjem djela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist čija vrijednost prelazi iznos od deset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je izvršenjem djela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist čija vrijednost prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Uništenje i oštećenje tuđe stvari

Član 253

(1) Ko uništi, ošteti ili učini neupotrebljivom tuđu stvar,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Za djela iz stava 1 ovog člana, ako je oštećena stvar u privatnoj svojini, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Pranje novca

Član 268

(1) Ko izvrši konverziju ili prenos novca ili druge imovine sa znanjem da su pribavljeni kriminalnom djelatnošću, u namjeri da se prikrije ili lažno prikaže porijeklo novca ili druge imovine, ili ko stekne, drži ili koristi novac ili drugu imovinu sa znanjem u trenutku prijema da potiču od vršenja kriminalne djelatnosti, ili ko prikrije ili lažno prikaže činjenice o prirodi, porijeklu, mjestu deponovanja, kretanja, raspolaganja ili vlasništva novca ili druge imovine za koje zna da su pribavljeni kriminalnom djelatnošću,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se izvršilac djela iz stava 1 ovog člana koji je i izvršilac ili saučesnik u krivičnom djelu kojim je pribavljen novac ili imovina iz stava 1 ovog člana ili ko pomogne izvršiocu radi izbjegavanja njegove odgovornosti za učinjeno djelo, ili u istom cilju preduzme radnje radi prikrivanja porijekla novca ili imovine iz stava 1 ovog člana.

(3) Ako iznos novca ili vrijednost imovine iz st. 1 i 2 ovog člana prelaze četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina

(4) Ako djelo iz st. 1 i 2 ovog člana izvrši više lica koja su se udružila za vršenje takvih djela, kazniće se zatvorom od tri do dvanaest godina.

(5) Ko učini djelo iz st. 1 i 2 ovog člana, a mogao je i bio dužan da zna da novac ili imovina predstavljaju prihod pribavljen kriminalnom djelatnošću,

kazniće se zatvorom do tri godine

(6) Za djela iz st. 1, 2, 3 i 5 ovog člana, kazniće se propisanom kaznom i odgovorno lice u pravnom licu, ako je znalo, odnosno moglo i bilo dužno da zna da su novac ili druga imovina pribavljeni kriminalnom djelatnošću.

(7) Novac i imovina iz st. 1, 2 i 3 ovog člana oduzeće se.

(8) Imovina, u smislu ovog člana, podrazumijeva imovinska prava bilo koje vrste, nezavisno od toga da li se odnose na dobra materijalne ili nematerijalne prirode, pokretne ili nepokretne stvari, hartije od vrijednosti i druge isprave kojima se dokazuju imovinska prava, kao i digitalnu imovinu.

Građenje objekta bez prijave i dokumentacije za građenje

Član 326a

Ko protivno propisima o planiranju prostora i izgradnji objekata započne građenje objekta bez prethodno podnijete prijave i dokumentacije za građenje ili gradi objekat suprotno revidovanom glavnom projektu ili odluci nadležnog organa o zabrani građenja,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Građenje složenog inženjerskog objekta bez građevinske dozvole

Član 326b

Ko protivno propisima o planiranju prostora i izgradnji objekata započne građenje složenog inženjerskog objekta bez građevinske dozvole ili gradi objekt suprotno građevinskoj dozvoli i revidovanom glavnom projektu ili odluci nadležnog organa o zabrani građenja,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Protivpravno priključenje na infrastrukturu

Član 326c

Ko protivno propisima o planiranju prostora i izgradnji objekata priključi ili dozvoli da se na infrastrukturu priključi gradilište, objekat u izgradnji ili izgrađeni objekat, za koji nije podnijeta prijava građenja i dokumentacija, odnosno građevinska dozvola i dokumentacija za građenje složenog inženjerskog objekta,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Ugrožavanje javnog saobraćaja

Član 339

(1) Učesnik u saobraćaju na putevima koji se ne pridržava saobraćajnih propisa i time tako ugrozi saobraćaj da dovede u opasnost život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura, pa usljed toga kod drugog nastupi laka tjelesna povreda ili drugom prouzrokuje imovinsku štetu koja prelazi iznos od tri hiljade eura,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko se ne pridržava saobraćajnih propisa i time ugrozi željeznički, brodski, autobuski saobraćaj ili saobraćaj žičarom tako da dovede u opasnost život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do šest godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Teška djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja

Član 348

(1) Ako je usljed djela iz čl. 339 st. 1 i 2, 340 st. 1 i 2, 341 stav 1, 344 i 346 st. 1 i 2 ovog zakonika nastupila teška tjelesna povreda nekog lica ili imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je usljed djela iz čl. 339 st. 1 i 2, 340 st. 1 i 2, 341 stav 1, 344 i 346 st. 1 i 2 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako je usljed djela iz čl. 339 stav 3, 340 stav 3, 341 stav 2 i 346 stav 3 ovog zakonika nastupila teška tjelesna povreda nekog lica ili imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom do četiri godine.

(4) Ako je usljed djela iz čl. 339 stav 3, 340 stav 3, 341 stav 2 i 346 stav 3 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje

Član 370

(1) Ko javno podstiče na nasilje ili mržnju prema grupi ili članu grupe koja je određena na osnovu rase, boje kože, religije, porijekla, jezika, državne ili nacionalne pripadnosti, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko javno odobrava, negira postojanje ili značajno umanjuje težinu krivičnih djela genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina učinjenih protiv grupe ili člana grupe koja je određena na osnovu rase, boje kože, religije, porijekla, državne ili nacionalne pripadnosti, na način koji može dovesti do nasilja ili izazvati mržnju prema grupi lica ili članu takve grupe, ukoliko su ta krivična djela utvrđena pravosnažnom presudom suda u Crnoj Gori ili međunarodnog krivičnog suda.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno prinudom, zlostavljanjem, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi nacionalnih, etničkih ili vjerskih simbola, oštećenjem tuđih stvari, sknavljenjem spomenika, spomenobilježja ili grobova,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ko djelo iz st. 1 do 3 ovog člana vrši zloupotrebom položaja ili ako je usljed tih djela došlo do nereda, nasilja ili drugih teških posljedica za zajednički život naroda, nacionalnih manjina ili etičkih grupa koje žive u Crnoj Gori,

kazniće se za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina, a za djelo iz st. 2 i 3 zatvorom od dvije do deset godina.

Kršenje zabrane određene izrečenom mjerom bezbjednosti

Član 395a

Ko prekrši zabranu određenu mjerom bezbjednosti izrečenom pravosnažnom sudskom odlukom iz čl. 73, 76, 77a i 77b ovog zakonika ili se ne pridržava izrečene mjere bezbjednosti, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Stvaranje kriminalne organizacije

Član 401a

(1) Ko organizuje kriminalnu organizaciju koja za cilj ima vršenje krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora od četiri godine ili teža kazna,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Pripadnik kriminalne organizacije iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Organizator kriminalne organizacije koji otkrivanjem kriminalne organizacije ili na drugi način spriječi izvršenje krivičnih djela radi kojih je organizacija stvorena, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.

(4) Pripadnik kriminalne organizacije koji otkrije kriminalnu organizaciju ili doprinese njenom otkrivanju,

kazniće se zatvorom do jedne godine, a može se i osloboditi od kazne.

(5) Organizator i pripadnik kriminalne organizacije koji učini krivično djelo u sastavu kriminalne organizacije,

kazniće se i za to krivično djelo.

(6) Kriminalnom organizacijom iz stava 1 ovog člana smatra se organizacija koju čine tri ili više lica čiji je cilj vršenje krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora od četiri godine ili teža kazna, radi sticanja nezakonite dobiti ili moći, ukoliko su ispunjena najmanje tri od sljedećih uslova:

1) da je svaki član kriminalne organizacije imao unaprijed određeni ili očigledno određivi zadatak ili ulogu;

2) da je djelovanje kriminalne organizacije planirano na duže vrijeme ili za neograničeni vremenski period;

3) da se djelovanje kriminalne organizacije zasniva na primjeni određenih pravila unutrašnje kontrole i discipline članova;

4) da se djelovanje kriminalne organizacije planira i sprovodi u međunarodnim razmjerama;

5) da se u djelovanju kriminalne organizacije primjenjuje nasilje ili zastrašivanje ili da postoji spremnost za njihovu primjenu;

6) da se u djelovanju kriminalne organizacije koriste privredne ili poslovne strukture;

7) da se u djelovanju kriminalne organizacije koristi pranje novca ili nezakonito stečene dobiti ili

8) da postoji uticaj kriminalne organizacije ili njenog dijela na političku vlast, sredstva javnog informisanja, zakonodavnu, izvršnu ili sudsku vlast ili na druge važne društvene ili ekonomske činioce.

Nedozvoljeno držanje i nošenje oružja i eksplozivnih materija

Član 403

(1) Ko neovlašćeno drži vatreno oružje, njegove djelove, municiju ili eksplozivne materije, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je predmet djela iz stava 1 ovog člana vatreno oružje, municija, eksplozivne materije ili na njima zasnovane materije, disperzno ili gasno oružje čija je proizvodnja, prodaja, nabavka, zamjena ili držanje zabranjeno građanima ili veća količina oružja, municije ili sredstava ili oružje ili druga sredstva velike razorne moći,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do šest godina.

(3) Ko neovlašćeno nosi predmete iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(4) Ko neovlašćeno nosi predmete iz stava 2 ovog člana, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ko nosi predmete iz stava 1 ovog člana bez dozvole, iako ima dozvolu da te predmete nabavlja i drži,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(6) Ko drži predmete iz stava 1 ovog člana sa lažnim, izbrisanim, uklonjenim ili izmijenjenim oznakama,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

- (7) Ko neovlašteno nosi predmete iz stava 6 ovog člana, kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.
- (8) Ako je djelo iz st. 6 i 7 ovog člana učinjeno u odnosu na predmete iz stava 2 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.
- (9) Oružje, njegovi djelovi, municija i eksplozivne materije iz st. 1, 2, 6 i 7 ovog člana oduzeće se.

Nedozvoljena proizvodnja oružja i eksplozivnih materija

Član 403a

- (1) Ko neovlašteno proizvodi vatreno oružje, njegove djelove, municiju ili eksplozivne materije ili učini upotrebljivim deaktivirano vatreno oružje, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.
- (2) Ako je predmet djela iz stava 1 ovog člana vatreno oružje, njegovi djelovi, municija, eksplozivne materije ili na njemu zasnovane materije, disperzno ili gasno oružje čija je proizvodnja, prodaja, nabavka, zamjena ili posjedovanje zabranjena ili veća količina oružja, njegovih djelova, municije ili uređaja ili oružja i drugih sredstava velike razorne moći, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina i novčanom kaznom.
- (3) Oružje, njegovi djelovi, municija i eksplozivne materije iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Nedozvoljena trgovina oružjem i eksplozivnim materijama

Član 403b

- (1) Ko neovlašteno prodaje ili nudi na prodaju ili radi prodaje kupuje, drži ili prenosi ili posreduje u prodaji ili kupovini ili na drugi način neovlašteno stavlja u promet vatreno oružje, njegove djelove, municiju ili eksplozivne materije, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.
- (2) Ko u namjeri vršenja djela iz stava 1 ovog člana unosi ili iznosi iz Crne Gore ili prenosi preko teritorije Crne Gore vatreno oružje, njegove djelove, municiju ili eksplozivne materije, kazniće se zatvorom od dvije do deset godina i novčanom kaznom.
- (3) Ako je učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana organizovao mrežu preprodavaca ili posrednika, kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina i novčanom kaznom.
- (4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se učinilac ako je predmet djela iz st. 1 i 2 ovog člana vatreno oružje, municija, eksplozivne materije ili na njima zasnovane materije, disperzno ili gasno oružje čija je proizvodnja, prodaja, nabavka, zamjena ili držanje građanima zabranjeno ili veća količina oružja, municije ili sredstava ili oružja i drugih sredstava velike razorne moći ili je oružje neobilježeno ili nije pravilno označeno.
- (5) Ako učinilac djela iz st. 1 do 4 ovog člana otkrije od koga je nabavljeno vatreno oružje, njegovi djelovi, municija ili eksplozivne materije, može se osloboditi od kazne.
- (6) Oružje, njegovi djelovi, municija i eksplozivne materije iz st. 1, 2 i 4 ovog člana oduzeće se.

Falsifikovanje i uklanjanje oznaka sa oružja i eksplozivnih materija

Član 403c

- (1) Ko izbriše, ukloni, izmijeni ili stavi lažne oznake na vatreno oružje, njegove djelove, municiju ili eksplozivne materije, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.
- (2) Ako je predmet djela iz stava 1 ovog člana vatreno oružje, municija, eksplozivne materije ili na njima zasnovane materije, disperzno ili gasno oružje čija je proizvodnja, prodaja, nabavka, zamjena ili posjedovanje zabranjeno građanima, ili veća količina oružja, municije ili sredstava ili oružja i drugih sredstava velike razorne moći, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Oružje, njegovi djelovi, municija i eksplozivne materije iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Neovlašćeno organizovanje igara na sreću

Član 407

(1) Ko bez odobrenja nadležnog organa priređuje igre na sreću, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ko se neovlašćeno bavi prodajom srećaka ili prijemom uplata za igre na sreću organizovane u inostranstvu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(3) Organizator igre na sreću ili učesnik u igri iz stava 1 ovog člana koji se posluži obmanom, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(4) Sredstva namijenjena ili upotrijebljena za izvršenje djela iz st. 1 do 3 ovog člana, kao i novac i drugi predmeti koji služe u igri na sreću, oduzeće se.

Trgovina ljudima

Član 444

(1) Ko silom, prijetnjom ili otmicom, dovođenjem u zabludu ili održavanjem u zabludi, zloupotrebom ovlašćenja, povjerenja, odnosa zavisnosti, teških prilika drugog, zadržavanjem, oduzimanjem ili uništenjem ličnih isprava, falsifikovanjem ličnih isprava, pribavljanjem ili izradom falsifikovanih isprava ili davanjem ili primanjem novca ili druge koristi, radi dobijanja saglasnosti od lica koje ima kontrolu nad drugim licem: vrbuje, prevozi, prebacuje, predaje, prodaje, kupuje, posreduje u prodaji, sakriva ili drži drugo lice, a u cilju eksploatacije njegovog rada, prinudnog rada, dovođenja u položaj sluge, ropstva ili ropstvu sličan odnos, vršenja kriminalne djelatnosti, prostitucije ili druge vrste seksualne eksploatacije, prosjačenja, upotrebe u pornografske svrhe, sklapanja nedozvoljenog braka, radi oduzimanja dijela tijela za presađivanje ili radi korišćenja u oružanim sukobima,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Smatra se da je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema djetetu i kada učinilac nije upotrijebio silu, prijetnju ili neki drugi od navedenih načina izvršenja.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema djetetu ili je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno od strane službenog lica u obavljanju službene dužnosti ili je sa umišljajem doveden u opasnost život jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1 do 3 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda nekog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do dvanaest godina.

(5) Ako je usljed djela iz stava 3 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda djeteta, učinilac će se kazniti zatvorom od najmanje pet godina.

(6) Ako je usljed djela iz st. 1 i 3 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(7) Ko se bavi vršenjem krivičnog djela iz st. 1 do 3 ovog člana ili je djelo izvršeno na organizovan način od strane više lica,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina.

(8) Ko koristi usluge lica za koje zna da je prema njemu učinjeno djelo iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(9) Ako je djelo iz stava 8 ovog člana učinjeno prema djetetu, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(10) Pristanak žrtve prema kojoj je izvršeno djelo iz st. 1 do 3 ovog člana bez uticaja je na postojanje tog krivičnog djela.

(11) Za djela iz stava 1 ovog člana neće se kazniti lice koje je kao direktna žrtva bilo prinuđeno na učešće u kriminalnim djelatnostima iz stava 1 ovog člana.

Finansiranje terorizma

Član 449

(1) Ko na bilo koji način obezbjeđuje ili prikuplja sredstva s ciljem da se ona koriste ili sa znanjem da će se koristiti u cjelosti ili djelimično za finansiranje vršenja krivičnih djela iz čl. 164, 337, 340, 341, 342, 343, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448 i 449 ovog zakonika ili za finansiranje organizacija koje za cilj imaju vršenje tih djela ili pripadnika tih organizacija ili pojedinca koji za cilj ima vršenje tih djela,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Sredstvima iz stava 1 ovog člana smatraju se sva sredstva, materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, bez obzira na način sticanja i formu dokumenta ili isprave, uključujući elektronsku ili digitalnu, kojima se dokazuje svojina ili interes u odnosu na ta sredstva, uključujući bankarske kredite, putne čekove, novčane naloge, hartije od vrijednosti, akreditive i druga sredstva."

(3) Sredstva iz stava 1 ovog člana oduzeće se.

Ministarstvo pravde
Direktorat za krivično i građansko zakonodavstvo
Direkcija za krivično zakonodavstvo

Predmet: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore na mišljenje Ministarstvu finansija

Klasifikacioni broj: 01-040/26-5819/2

Datum obrade: _____

Datum otpremanja: _____

Napomena:

Obradila:

Ivona Đurašković-Pašić

Saglasna:

Džana Kajević

Odobrila:

Jelena Grdinić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo pravde
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Budući da se radi o krivično materijalnom pravu koje proglašava određena ljudska ponašanja krivičnim djelima istovremeno predviđajući za njih kaznu, odnosno neku drugu krivičnu sankciju, njegov cilj jeste da se djeluje na ponašanje čovjeka. Društvo putem krivičnog prava izražava svoje očekivanje da će se njegovi članovi uzdržati od vršenja ponašanja koja su proglašena krivičnim djelima. Imajući u vidu blagu kaznenu politiku, odnosno činjenicu da se izricanjem kazni koje su bile blizu zakonskog minimuma učinocima krivičnih djela nije postigla opšta svrha propisivanja i izricanja krivičnih sankcija, kao ni svrha kažnjavanja, neophodno je pooštavanje kaznenih raspona za određena krivična djela u cilju pružanja adekvatne krivičnopravne zaštite.

Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore nastoje se riješiti problemi uočeni u primjeni važećeg Krivičnog zakonika Crne Gore, kao i potreba njegovog daljeg usklađivanja sa međunarodnim standardima, pravnom tekovinom Evropske unije i savremenim bezbjednosnim izazovima.

Potreba donošenja Predloga zakona proizlazi i iz obaveze daljeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva u oblasti sprečavanja i suzbijanja trgovine ljudima sa Direktivom (EU) 2024/1712 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. juna 2024. godine o izmjenama Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti njihovih žrtava. Predloženim izmjenama vrši se i usklađivanje sa preporukama Komiteta Savjeta Evrope za evaluaciju primjene mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma - Manival (MONEYVAL), koje su od posebnog značaja za usklađenost nacionalnog okvira po pitanju Direktiva EU i standarda Savjeta Evrope u dijelu definicija i obilježja krivičnih djela iz oblasti pranja novca i finansiranja terorizma.

Problemi prepoznati kroz praktičnu primjenu Krivičnog zakonika Crne Gore ukazali su na potrebu jačanja krivičnopravne zaštite od nasilja, govora mržnje, diskriminacije i rodno zasnovanog nasilja. U tom cilju predložene su izmjene kojima se preciznije normiraju pojedini oblici postojećih krivičnih djela, kao i uvođenje novih krivičnih djela – „Teški govor mržnje“ i „Kršenje zabrane određene izrečenom mjerom nadzora“. Takođe, vrši se dopuna člana 395a radi propisivanja krivične odgovornosti za lice koje, u postupku kontrole izvršenja mjere izrečene pravosnažnom sudskom odlukom iz člana 77a, odbije instaliranje uređaja za praćenje, ometa njegov rad, ukloni uređaj ili na drugi način onemogućiti izvršenje izrečene mjere. Za ovo djelo propisana je novčana kazna ili kazna zatvora u trajanju do jedne godine. Članom 3 Predloga zakona vrši se dopuna člana 42a Krivičnog zakonika Crne Gore na način što se profesionalna orijentacija dodaje kao jedno od ličnih svojstava relevantnih za postojanje krivičnog djela učinjenog iz mržnje. Na taj način dodatno se unapređuje zaštita od diskriminacije i nasilja motivisanog predrasudama. Istovremeno se vrši preciziranje stava 2 ovog člana radi jasnijeg normativnog uređenja i praktične primjene, da bi se izbjegle situacije da postupajući sudovi primjenjuju otežavajuću okolnost iz ovog člana na bilo koje krivično djelo učinjeno prema licu koje pripada posebno ranjivoj kategoriji, čak i kada isto nije učinjeno iz mržnje. Članom 4

Predloga zakona propisuje se da nema ublažavanja kazne za krivična djela iz člana 144 (Teško ubistvo) i člana 403 stav 4 (Nedozvoljeno držanje i nošenje oružja i eksplozivnih materija). Članom 5 Predloga zakona izvršena je dopuna člana 67 zakona na način da je dodata nova mjera bezbjednosti Obavezni psihosocijalni tretman. Članom 7 Predloga zakona vrši se i izmjena člana 70 stav 5 važećeg zakona i to da se za obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi koje traje dok postoji potreba liječenja, ali ne duže od tri godine, propiše izuzetak da ukoliko je izrečena kazna zatvora koja traje duže od 10 godina ili kazna dugotrajnog zatvora, ova vrsta mjera može trajati i duže od tri godine. Dok članom 8 Predloga zakona dodaje se novi član 70a "Obavezni psihosocijalni tretman" i to da učiniocu krivičnog djela sa elementima nasilja, sud može izreći psihosocijalni tretman radi otklanjanja uzroka nasilničkog ponašanja, odnosno u cilju smanjenja ili otklanjanja opasnosti da opet učini krivično djelo sa elementima nasilja, kao i mjere izvršenja. Nadalje, članom 16 Predloga zakona pod krivičnim djelom „Teško ubistvo” propisana je nova tačka koja se odnosi na to da će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora *ko liši života ženu ili drugo lice iz pobuda zasnovanih na rodnoj pripadnosti*.

Nedovoljna krivičnopravna zaštita pojedinih kategorija lica koja obavljaju poslove od javnog značaja, naročito ljekara, zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, nosilaca pravosudnih funkcija, zaposlenih u obrazovanju, socijalnoj i dječjoj zaštiti, kao i drugih lica koja su zbog prirode posla izložena povećanom riziku od napada, prijetnji i drugih oblika nasilja, izmjenama člana 142 na način da se precizira koja se zanimanja smatraju poslom od javnog značaja i izmjenama člana 152 propisuje krivično djelo napad na ljekara, zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika pri pružanju ljekarske i medicinske pomoći. Na ovaj način predviđa se zakonski supsidijaritet, odnosno ukoliko su ostvarena obilježja nekog drugog, težeg krivičnog djela ono ima prednost u primjeni, imajući u vidu značaj poslova zdravstvene zaštite i potrebu njihove pojačane krivičnopravne zaštite. Potreba unapređenja zaštite djece kao posebno ranjive kategorije žrtava, naročito u slučajevima seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja. Postojeća zakonska odredba člana 129 Krivičnog zakonika dopunjena je novim stavom, a imajući u vidu da je Crna Gore ratifikovala 25.11.2010. godine, Konvenciju Savjeta Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja (Lanzarote konvencija) koja, shodno članu 33, propisuje obavezu svake države članice da preduzme sve neophodne, zakonodavne ili druge mjere, kako bi obezbijedila da zastarijevanje za otpočinjanje postupaka koji se odnose na određena krivična djela ne nastupi tokom perioda dovoljno dugog, da se tokom njega omogući djelotvorno otpočinjanje postupaka, i to nakon što je žrtva postala punoljetna i u skladu sa težinom djela o kojem je riječ. Ova odredba posebno ukazuje na krivična djela koja se odnose na seksualno zlostavljanje, krivična djela u vezi sa dječijom prostitucijom, i krivična djela u vezi sa dječijom pornografijom. S tim u vezi, imajući u vidu da se pomenuto odnosi na krivična djela protiv polne slobode, te činjenicu da se radi o specifičnim krivičnim djelima u kojima žrtvama treba obezbijediti posebnu zaštitu i mogućnost da mogu očekivati procesuiranje učinilaca u bilo kom trenutku, nezavisno od opštih rokova zastare, i nezavisno od okolnosti što zastarijevanje krivičnog gonjenja za djela učinjena na štetu djeteta ne teče dok dijete ne navrši 18 godina života, a zbog okolnosti da ovakva djela posebno pogađaju djecu kao žrtve, čini potrebnim propisati nezastarivost za specifična krivična djela protiv polne slobode učinjena na štetu djeteta;

Članom 12 Predloga zakona izvršena je izmjena člana 123 zakona, da građanima na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti. Predložena izmjena člana 123 Krivičnog zakonika Crne Gore ima za cilj uklanjanje ograničenja prema kojem su građani mogli dobiti podatke o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti samo radi ostvarivanja prava u inostranstvu. Problem proizlazi iz činjenice da je takvo rješenje stvaralo nepotrebne administrativne prepreke i nije odgovaralo potrebama građana u različitim postupcima. Kao posljedica, otežano je i usporeno ostvarivanje njihovih prava i legitimnih interesa. Predloženom izmjenom građanima se omogućava da na sopstveni zahtjev dobiju navedene podatke bez dodatnih uslova.

Članom 14 Predloga zakona izvršeno je usaglašavanje odredaba Krivičnog zakonika sa zahtjevima koji proizlaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora i prakse CAT-a, te je bilo neophodno ukinuti zastarjelost krivičnog gonjenja i izvršenja kazne za krivično djelo Teško ubistvo (član 144 KZCG) i Iznuđivanja iskaza (član 166 KZCG).

Procjena bezbjednosne situacije u Crnoj Gori, kao i posljedice više teških događaja povezanih sa zloupotrebom vatrenog oružja, dodatno su ukazale na potrebu pooštavanja kaznene politike za krivična djela koja se odnose na nedozvoljeno držanje, nošenje, proizvodnju i promet oružja i eksplozivnih materija. S tim u vezi, članom 37 Predloga zakona izvršene su izmjene člana 403 Krivičnog zakonika Crne Gore, kojima je pooštrena kaznena politika za krivično djelo „Nedozvoljeno držanje i nošenje oružja i eksplozivnih materija. Takođe, izvršene su izmjene člana 403a Krivičnog zakonika Crne Gore, kojima se inkriminišu radnje povezane sa proizvodnjom vatrenog oružja i njegovih bitnih djelova korišćenjem 3D štampača. Ove izmjene usklađene su i sa preporukom Radne grupe za vatreno oružje u okviru Programa za vatreno oružje Kancelarije Ujedinjenih nacija za droge i kriminal (UNODC GFP), sadržanom u jednoglasno usvojenoj rezoluciji na njenom 11. sastanku, kojom se države potpisnice Protokola Ujedinjenih nacija o vatrenom oružju podstiču da unaprijede svoja krivična zakonodavstva inkriminisanjem izrade, posjedovanja i distribucije nacrtu za 3D štampanje vatrenog oružja i njegovih bitnih djelova. Članom 39 Predloga zakona vrši se dopuna člana 403b radi propisivanja krivične odgovornosti za promet vatrenog oružja i njegovih bitnih djelova koji nijesu obilježeni jedinstvenom, trajnom i vidljivom oznakom, u skladu sa propisima kojima se uređuje obilježavanje vatrenog oružja, usklađenim sa pravom Evropske unije. Istovremeno se vrši i odgovarajuće usklađivanje ostalih odredaba ovog člana.

Potreba efikasnijeg suzbijanja korupcije, organizovanog kriminala, trgovine ljudima, terorizma i pranja novca kroz preporuku 3.1. Komiteta Savjeta Evrope za evaluaciju primjene mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma - Manival (MONEYVAL), a koja se odnosi na to da krivično djelo „Pranje novca“ (PN) treba da bude kriminalizovano u skladu sa Bečkom konvencijom i Konvencijom iz Palerma (vidjeti Član 3(1)(b)&(c) Bečke konvencije i Član 6(1) Konvencije iz Palerma). Naime, izmjenom stava 2 člana 268 Pranje novca na ovaj način će obuhvatiti i radnju pomaganja „svakom licu“ koje je umiješano u izvršenje predikatnog krivičnog djela, a u cilju sprječavanja izbjegavanja njegove odgovornosti za učinjeno krivično djelo. Takođe, članom 42 Predloga zakona uvodi se novo krivično djelo „Nezakonito bogaćenje u vezi sa vršenjem javne funkcije“. Predloženim rješenjem jača se borba protiv korupcije i omogućava efikasnije procesuiranje slučajeva u kojima postoji očigledna nesrazmjera između zakonitih prihoda javnog funkcionera i njegove imovine. Istovremeno se propisuje oduzimanje tako stečene imovine kao posebna krivičnopravna posljedica.

Potreba prilagođavanja krivičnog zakonodavstva novim tehnološkim izazovima, uključujući zloupotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija i pojavu novih oblika nezakonite proizvodnje vatrenog oružja korišćenjem 3D tehnologija (član 38 Predloga zakona) i problemima u praksi primjene instituta rehabilitacije proistekli iz nemogućnosti rehabilitacije lica kojima je više puta izrečena uslovna osuda za neka blaža krivična djela, pa se dopuna odnosi na lica kojima je više puta izrečena uslovna osuda ili kome je izrečena sudska opomena, te propisuje kada sud može dati rehabilitaciju ako u roku od pet godina od isteka vremena provjeravanja posljednje uslovne osude ne učini novo krivično djelo. Prilikom odlučivanja o tome da li će u slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana dati rehabilitaciju sud će uzeti u obzir okolnosti iz člana 120 stav 4 ovog zakonika, uslovnog otpusta, izvršenja krivičnih sankcija i mjera bezbjednosti.

Kao jedan od problema a u vezi postojećih zakonskih odredbi javlja se i to da u članu 244a stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, nijesu obuhvaćene sve situacije koje se dešavaju u praksi, jer je moguće da se učinci ovog krivičnog djela ne dogovaraju samo o ishodu takmičenja već i o ishodu određenih djelova takmičenja. Od vremena uvođenja ovog krivičnog djela u Krivičnog zakonika Crne Gore, u velikoj mjeri se promijenila ponuda igara na koje se moguće kladiti u kladionicama, pa se sada u ponudi istih nalaze i igre kao npr.: broj faulova, broj kornera, broj žutih kartona, broj crvenih kartona, početni udarac na meču, broj poena, broj skokova i dr., u vezi sa kojima može doći do dogovaranja, a radi pribavljanja imovinske koristi, pri čemu se ovako dogovaranje nije moglo podvesti pod trenutni zakonski opis „ishod sportskog ili drugog takmičenja“;

Na inicijativu NVO Akcije za ljudska prava članom 44 Predloga zakona uvodi se novo krivično djelo „Prinudni nestanak“. Mnogi međunarodni dokumenti, poput Konvencije o nestalim osobama ili Statuta Međunarodnog krivičnog suda, prepoznaju prisilne nestanke kao teško kršenje ljudskih prava i zločin pod međunarodnim pravom. Uvođenjem krivičnog djela Prinudni nestanak opravdano je kako bi se

zaštitila ljudska prava, spriječila nekažnjivost, spriječa buduća izvršenja krivičnog djela, omogućio pristup pravdi za žrtve. Ovo je važan korak ka izgradnji pravednijeg i sigurnijeg društva.

Posljedice postojećeg stanja ogledaju se u smanjenom nivou preventivnog djelovanja krivičnog zakonodavstva, otežanom procesuiranju pojedinih oblika kriminaliteta, nedovoljnoj zaštiti određenih društvenih grupa i profesija, ograničenim mogućnostima za efikasnu borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i riziku od djelimične neusklađenosti nacionalnog zakonodavstva sa međunarodnim standardima i pravnom tekovinom Evropske unije. Navedeno može negativno uticati na zaštitu prava građana, nivo javne bezbjednosti, efikasnost pravosudnog sistema i ispunjavanje međunarodnih obaveza Crne Gore.

Subjekti koji su posebno pogođeni postojećim stanjem su građani kao potencijalne žrtve nasilja i drugih krivičnih djela, djeca kao posebno ranjiva kategorija, ljekari i drugi zdravstveni radnici, nosioci poslova od javnog značaja, žrtve trgovine ljudima i seksualne eksploatacije, kao i državni organi nadležni za otkrivanje, gonjenje i procesuiranje izvršilaca krivičnih djela. Posredno, posljedice trpi i cjelokupno društvo kroz smanjeni nivo bezbjednosti, povjerenja u institucije i efikasnosti sistema krivičnopravne zaštite.

U slučaju zadržavanja postojećeg normativnog okvira („status quo“ opcija), navedeni problemi bi se nastavili ispoljavati, uz mogućnost njihovog daljeg intenziviranja usljed razvoja novih oblika kriminaliteta i bezbjednosnih prijetnji. Istovremeno, Crna Gora bi se suočila sa otežanim ispunjavanjem međunarodnih obaveza, preporuka relevantnih međunarodnih tijela i zahtjeva koji proizlaze iz procesa pristupanja Evropskoj uniji, naročito u oblastima borbe protiv korupcije, organizovanog kriminala, trgovine ljudima, finansiranja terorizma, sprečavanja pranja novca i zaštite ljudskih prava.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Budući da se radi o krivično materijalnom pravu koje proglašava određena ljudska ponašanja krivičnim djelima istovremeno predviđajući za njih kaznu, odnosno neku drugu krivičnu sankciju, njegov cilj jeste da se djeluje na ponašanje čovjeka. Društvo putem krivičnog prava izražava svoje očekivanje da će se njegovi članovi uzdržati od vršenja ponašanja koja su proglašena krivičnim djelima. Imajući u vidu blagu kaznenu politiku, te da nije postigla opšta svrha propisivanja i izricanja krivičnih sankcija, bilo je neophodno pooštrevanje kaznenih raspona za određena krivična djela u cilju pružanja adekvatne krivično-pravne zaštite kao i uvođenje novih krivičnih djela.

Ciljevi koji se postižu Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore su sljedeći: žrtvama se obezbjeđuje posebna zaštita i mogućnost procesuiranja učinilaca, jačanje krivičnopravne zaštite građana od nasilja, govora mržnje, diskriminacije i rodno zasnovanog nasilja, unapređenje zaštite djece, žrtava seksualnog iskorišćavanja i drugih posebno ranjivih kategorija lica, obezbjeđivanje veće zaštite ljekara, zdravstvenih radnika, nosilaca pravosudnih funkcija i drugih lica koja obavljaju poslove od javnog značaja, unapređenje borbe protiv korupcije, organizovanog kriminala, trgovine ljudima, pranja novca i finansiranja terorizma, prilagođavanje krivičnog zakonodavstva savremenim bezbjednosnim i tehnološkim izazovima, uključujući zloupotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija i proizvodnju vatrenog oružja korišćenjem 3D tehnologija, jačanje prevencije kriminaliteta i ostvarivanje svrhe kažnjavanja kroz djelotvornije krivične sankcije i mjere bezbjednosti, unapređenje prava građana kroz pojednostavljenje pristupa podacima iz kaznene evidencije i usklađivanje Krivičnog zakonika sa međunarodnim standardima, potvrđenim međunarodnim ugovorima, preporukama međunarodnih tijela i pravnom tekovinom Evropske unije;

Obaveza donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore proizilazi iz Reformske agende Crne Gore za period 2024-2027, Medijske strategije Crne Gore 2023-2027. sa pratećim Akcionom planu za period 2023-2024. godine i Strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma, radikalizacije i nasilnog ekstremizma 2025 – 2030. sa pratećim Akcionim planom za period 2026 – 2027.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulativnu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Donošenjem ovog zakona uticalo bi se na posebnu zaštitu žrtve i mogućnost procesuiranja učinilaca, jačanje krivičnopravne zaštite građana od nasilja, govora mržnje, diskriminacije i rodno zasnovanog nasilja, unapređenje zaštite djece, žrtava seksualnog iskorišćavanja i drugih posebno ranjivih kategorija lica, obezbijedila bi se veća zaštita ljekara, zdravstvenih radnika, nosilaca pravosudnih funkcija i drugih lica koja obavljaju poslove od javnog značaja, unaprijedila bi se borba protiv korupcije, organizovanog kriminala, trgovine ljudima, pranja novca i finansiranja terorizma. Nadalje, obezbijedilo bi se prilagođavanje krivičnog zakonodavstva savremenim bezbjednosnim i tehnološkim izazovima, uključujući zloupotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija i proizvodnju vatrenog oružja korišćenjem 3D tehnologija. Uticalo bi se na jačanje prevencije kriminaliteta i ostvarivanje osnovne svrhe kažnjavanja kroz djelotvornije krivične sankcije i mjere bezbjednosti. Unaprijedila bi se prava građana kroz pojednostavljenje pristupa podacima iz kaznene evidencije kao i unapređenje i usklađivanje Krivičnog zakonika sa međunarodnim standardima, potvrđenim međunarodnim ugovorima, preporukama međunarodnih tijela i pravnom tekovinom Evropske unije.

Donošenje ovog zakona bi uticalo na određena ljudska ponašanja krivičnim djelima istovremeno predviđajući za njih kaznu, odnosno neku drugu krivičnu sankciju uz očekivanje da će se određeni članovi društva uzdržati od vršenja ponašanja koja su proglašena krivičnim djelima.

Opcija donošenja zakona je preferirana opcija u pogledu prevencije određenih ljudskih ponašanja uz očekivanje da će se određeni članovi društva uzdržati od vršenja ponašanja koja su proglašena krivičnim djelima.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Donošenjem zakona uticaće na prevenciju u pogledu određenih ljudskih ponašanja uz očekivanje da će se određeni članovi uzdržati od vršenja ponašanja koja su proglašena krivičnim djelima.

Donošenjem zakona neće se stvoriti troškovi građanima i privredi.

Donošenjem ovog zakona neće se stvoriti administrativna opterećenja i biznis barijere.

Donošenjem ovog zakona neće se stvoriti opterećenja novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.

Nema administrativnih opterećenja i predmetni zakon neće stvoriti biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju ovog zakona iz Budžeta nije potrebno obezbjeđivati dodatna sredstva.

Za implementaciju ovog zakona nije potrebno obezbjeđivati finansijska sredstva jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda.

Za implementaciju ovog zakona ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Za implementaciju ovog zakona nijesu neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno za narednu fiskalnu godinu.

Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.

Implementacijom ovog zakona neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

Kada je u pitanju metodologija obračuna finansijskih izdataka/prihoda, radi se o krivično materijalnom pravu koje proglašava određena ljudska ponašanja krivičnim djelima istovremeno predviđajući za njih kaznu, odnosno neku drugu krivičnu sankciju. Njegov cilj jeste da se deluje na ponašanje čovjeka. Društvo putem krivičnog prava izražava svoje očekivanje da će se njegovi članovi uzdržati od vršenja ponašanja koja su proglašena krivičnim djelima.

Nisu postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda budući da je cilj Nacrta zakona generalna prevencija odnosno uticanje na druge da ne čine krivična djela.

Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na Predlog zakona.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U izradi propisa korišćena je eksterna ekspertiska podrška.

Ministarstvo pravde formiralo je Radnu grupu za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore sastavljenu od predstavnika sudstva, Državnog tužilaštva, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, Advokatske komore Crne Gore i predstavnice NVO sektora.

Radna grupa dobila je podršku eksperta prof. dr Zorana Stojanovića.

Izvještaj sa javne rasprave u prilogu ([Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi KZCG \(www.gov.me\)](#)).

Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi KZCG

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema potencijalnih prepreka za sprovođenja ovog zakona.

Mjere koje će biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi su prije svega promocija novih rješenja iz zakonskog teksta kao važnog preventivnog mehanizma.
Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva jeste broj izrečenih kazni.
Za monitoring propisa je nadležno Ministarstvo pravde.

Podgorica, 15. jun 2026. godine

MINISTAR
mr Bojan Božović